

LähiTapiola Pirkanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2021

y-tunnus: 0205843-3

Sisällysluettelo

Hallituksen toimintakertomus 2021	1
1 LähiTapiola Pirkanmaa vuonna 2021.....	1
2 Tilikauden merkittävät tapahtumat.....	3
3 Vakavaraisuus ja riskiasema	5
4 Tilikauden jälkeiset tapahtumat	6
5 Tulevaisuuden näkymät.....	6
6 LähiTapiola-ryhmän hallinto ja vastuullisuus.....	7
7 Ehdotus voiton käyttämisestä	10
Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2021.....	11
8 Tilinpäätöstaulukot LähiTapiola Pirkanmaa.....	11
9 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet.....	31
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset	42
Tilinpäätösmerkintä	43

Hallituksen toimintakertomus 2021

LähiTapiola Pirkanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Pirkanmaa) kotipaikka on Tampere ja y-tunnus 0205843-3. LähiTapiola Pirkanmaan toimialaan kuuluvat vapaaehtoiset vahinkovakuutukset ja liikennevakuutukset.

LähiTapiola Pirkanmaa kuuluu LähiTapiola-ryhmään ja yhdistellään LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön konsernitilinpäätökseen. Vakuutusyhtysryhmän ylin emoyritys on LähiTapiola Vahinkoyhtiö (y-tunnus 0211034-2) ja sen kotipaikkana on Espoo.

1 LähiTapiola Pirkanmaa vuonna 2021

Hyvä omistaja-asiakkaamme,

LähiTapiola Pirkanmaa on asiakkaittensa omistama, keskinäinen vakuutusyhtiö. Autamme omistaja-asiakkaitamme tekemään arjesta turvallisempaa, terveellisempää sekä taloudellisesti menestyksekkäämpää. Edistämme vahinkoihin varautumista ja niiden ennaltaehkäisyä. Olemme henkilö-, maatala- ja yritysasiakkaidemme tukena silloinkin, kun elämässä sattuu ja tapahtuu.

Vuosi 2021 oli LähiTapiola Pirkanmaalle jälleen kasvun vuosi. Yhä useampi pirkanmaalainen valitsi meidät omaksi vakuutusyhtiökseen. Vuoden lopussa asiakkaita oli 99 200 ja näyttää ilmeiseltä, että vuonna 2022 rikotaan 100 000 omistaja-asiakkaan raja. Samaan aikaan yhtiön liikennevakuutuksen markkinaosuus jatkoi kasvuaan jo viidettä vuotta (Traficom 29,49 % 12-2021) ja nosti LähiTapiola Pirkanmaan toimialueensa suosituimmaksi autovakuuttajaksi. Asiakasmäärän ja markkinaosuuden kasvu kertoo, että asiakkaat luottavat meihin. Kasvun lisäksi yhtiön kannattavuus säilyi hyvänä ja vakavaraisuus vahvistui.

Vakuutusyhtiön tärkein tehtävä on riskienhallinta – paras vahinko on se, jota ei tapahdu. Korvausmenomme pysyivätkin viime vuonna maltillisina. Jotta vahinkoja pystytään ennaltaehkäisemään, meillä on pitkät perinteet valistuksen ja erilaisten turvallisuuskoulutusten järjestämisessä. Vakuutusyhtiönä meillä on velvollisuus osallistua aktiivisesti turvallisuuden edistämiseen. Vastuullisuushankkeisiimme voi tutustua tarkemmin kohdassa 6.4.

On paikallaan kiittää LähiTapiola Pirkanmaan omistaja-asiakkaita huolellisuudesta. Siksi päätimme alentaa kotivakuutuksen hintaa 2 %:lla ja moottoripyörien liikennevakuutuksen hintaa 10 %:lla vuodelle 2022. Emme myöskään tee merkittäviä korotuksia muihin vakuutuksiin. Lisäksi omistaja-asiakkaillemme kuuluvat laajat palvelu- ja tuote-edut sekä maksuttomat koulutukset ja tapahtumat. LähiTapiola Pirkanmaan omistaja-asiakkaan etuihin ja palveluihin voi tutustua tarkemmin osoitteessa: www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/yhtiot/pirkanmaa/vastuullisuus-ja-asiakasedut.

Asiakasmäärän ja markkinaosuuden kasvu osoittaa, että pirkanmaalaiset asiakkaamme arvostavat henkilökohtaista, ammattitaitoista ja lähellä olevaa palveluamme. Uutena palvelumuotona olemme kokeilleet henkilöasiakkaillemme henkilökohtaisen yhteyshenkilön mallia. Kokeilu on saanut kiitosta, joten sitä jatketaan ja kehitetään. Hyvä vuorovaikutus asiakkaiden kanssa yhdistettynä henkilöstön asiantuntemukseen on LähiTapiola Pirkanmaan menestyksen avaimia.

Yhtiömme liikevoitto oli 7,8 miljoonaa euroa (4,9 milj. vuonna 2020), josta sijoitustoiminnan tuottojen osuus oli 3,5 miljoonaa euroa. Pitkjänteinen sijoituspolitiikkamme, jonka lähtökohta on kerryttää omistaja-asiakkaillemme mahdollisimman hyvää ja vakaata tuottoa, onnistui vuonna

2021 hyvin. Olimme mukana useassa paikallisessa hankkeessa, joista tunnetuin on Tampereen vetovoimaa entisestään kasvattanut Nokia Arena. Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle oli 5,1 %.

Asiakkaiden omistamana vakuutusyhtiönä LähiTapiola Pirkanmaa ei jaa tulostaan ulkopuolisille osakkeenomistajille, vaan toiminnan ylijäämä käytetään omistaja-asiakkaiden hyväksi asiakashyvityksinä, etuina ja palvelujen kehittämisenä. Osa tuloksesta käytetään kartuttamaan yhtiön vakavaraisuutta, jolloin varmistetaan asiakkaiden edut tulevaisuudessakin.

LähiTapiolassa on juuri käynnistymässä omistajastrategian määrittäminen. Tämän työn kautta on mahdollista ymmärtää syvemmin asiakkaidemme tarpeita omistajina sekä tuottaa yhä enemmän arvoa esimerkiksi uusien omistaja-asiakasetujen muodossa. Vahva taloudellinen asemaamme luo erinomaisen pohjan omistaja-asiakkaiden etujen parantamiseen sekä liiketoimintamme pitkäjänteiseen ja asiakaslähtöiseen kehittämiseen. Se on meille keskinäisenä yhtiönä toimintamme perusta.

Vakuutustoiminnan volyymi ja kannattavuus

	2021	2020
Vakuutusmaksutulo, milj. eur.	67,4	62,6
Muutos %	7,6	9,1
Kate ennen tasoitusmäärän muutosta, milj. eur.	3,9	3,0
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua, %	93,1	93,9
Riskisuhde, %	64,9	63,5
Toimintakulusuhde, %	28,2	30,4

Korvaukset ja asiakasedut

	2021	2020
Maksetut korvaukset, milj. eur.	-38,0	-38,1
Omaetu, milj. eur.	5,5	4,8
S-bonus, milj. eur.	2,1	1,9

Tulos ja vakavaraisuus

	2021	2020
Liiketulos, milj. eur.	7,8	4,9
Kokonaistulos, milj. eur.	13,9	5,3
Vakavaraisuussuhde, %	247,9	239,0

Vakavaraisuussuhde = hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen (Solvenssi II). Vakavaraisuuslaskenta ei kuulu lakisääteisen tilintarkastuksen piiriin.

Tunnuslukujen laskentakaavat on kuvattu tilinpäätöksen liitetiedoissa. Tuloslaskelmaerien ja ajanjaksoon liittyvien tunnuslukujen vertailukauden lukuina on käytetty vuodentakaisia vastaavan ajanjakson lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten tunnuslukujen vertailukaudenlukuina on käytetty vuoden 2020 lopun lukuja. Tekstissä vertailukauden luvut ovat suluissa. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

2 Tilikauden merkittävät tapahtumat

2.1 Vahinkovakuutustoiminta

Vakuutuskantamme muodostuu henkilö- ja maatala-asiakkaista sekä pienistä ja keskisuurista yrityksistä.

Digitaalisen vuorovaikutuksen välineiden ja palvelujen merkitys asiakas-kohtaamisissa on korostunut pandemia-aikana. Palvelimme asiakkaitamme strategiamme mukaisesti monikanavaisesti ja panostaen erityisesti digitaalisten kanavien kehittämiseen. LähiTapiola-ryhmässä on käynnissä vakuutusjärjestelmien kokonaisuudistus, jolla tähtäämme entistä selkeämpiin ja helpokäyttöisempiin vakuutuskokonaisuuksiin ja -palveluihin. Jatkoimme onnistuneesti järjestelmäuudistuksen vaiheittaista käyttöönottoa vuoden 2021 ajan.

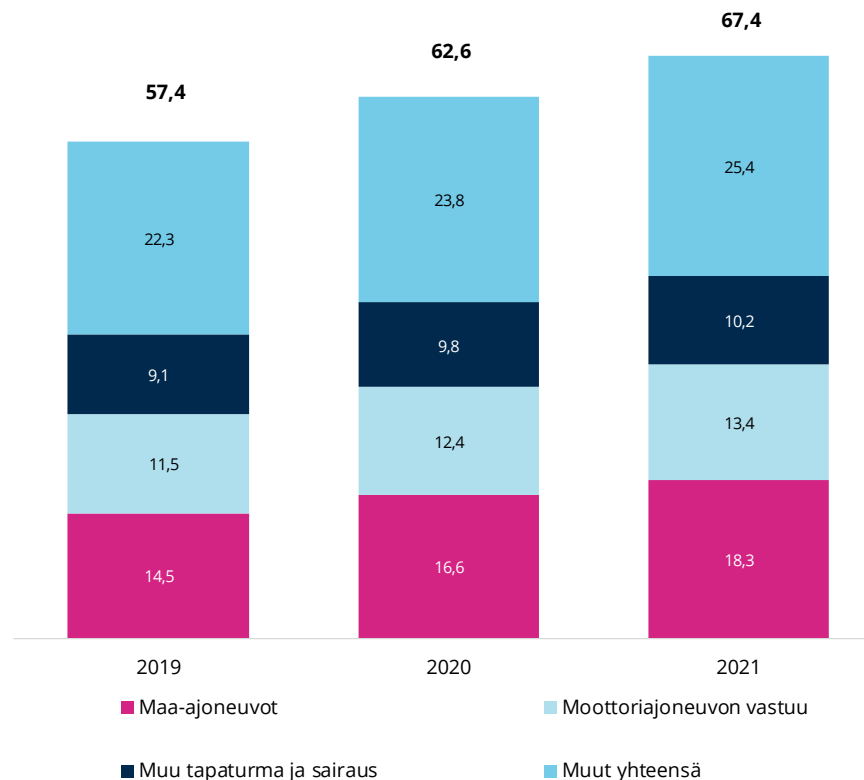
Ensivakuutuksen maksutulomme oli 67,4 miljoonaa euroa (62,6 milj. €) ja kasvua edelliseen vuoteen oli 7,6 prosenttia.

Asiakaspääryhmistä kasvumme oli voimakkainta yritysasiakkaissa. Vakuutuslajeista maksutulomme kasvoi merkittävimmin auto- ja liikennevakuutuksissa.

LähiTapiola Pirkanmaa on liikennevakuutuksessa 29,5 prosentin markkinaosuudellamme markkinajohtaja vakuutus sopimusten määrällä mitattuna. LähiTapiola Pirkanmaa on myös maatilavakuuttamisen markkinajohtaja.

Korvauksiin koronapandemialla oli edelleen lajikohtaisia seurannaisvaikutuksia. Matkavakuuttamisessa vaikutus näkyi selkeimmin ja sekä korvaukset että myynti pysyivät pandemiaa edeltävää aikaa matalammalla. Toisaalta useissa vakuutuslajeissa korvaushakemusten määrät jo normalisoituivat vuoden 2019 kaltaiseksi.

LähiTapiola Pirkanmaa Ensivakuutuksen maksutulon kehitys vakuutusluokkaryhmittäin, milj. eur.

Korvauskulumme olivat 46,1 miljoonaa euroa (42,1 milj. €) ja **riskisuh-teemme** ilman perustekorkokulua 64,9 prosenttia (63,5 %). Maksoimme asiakkaille vahinkovakuutuksen korvauksia 38,0 miljoonaa euroa (38,1 milj. €). Lisäksi hyvitimme vakuutusmaksuista keskittämisetuina 5,5 miljoonaa euroa (4,8 milj. €) ja S-ryhmän bonuksena 2,1 miljoonaa euroa (1,9).

Koronapandemia toi säästöjä osassa liikekuluryhmiä, kun muun muassa matkustamista ja asiakastapahtumia täytyi rajoitusten vuoksi välttää. Korvaustoiminnan tehokkuuden parantamista jatkettiin automaatiota ja ohjelmistorobotiikkaa kehittämällä. **Toimintakulumme** olivat 17,8 miljoonaa euroa (17,8 milj. €) ja vahinkovakuuttamisen tehokkuutta mittaava toimintakulusuhteemme parani 2,2 prosenttiyksikköä ollen 28,2 prosenttia (30,4 %). **Vakuutustekninen katteemme** ennen tasoitustamäärän muutosta oli 3,9 miljoonaa euroa (3,0 milj. €). **Yhdistetty kulusuhteemme** ilman perustekorkokulua oli 93,1 prosenttia (93,9 %).

Yhtiömme tulos oli hyvä ja vakavaraisuussuhde vahvistui. Vakuutusmaksutuloon, vakuutusmaksutuottoihin ja korvauskuluihin sisältyy kertaluontoisia eriä liittyen vastuuvelan laskuperusteiden ja - laskentatavan muutoksiin. Muutoksista ja niiden vaikutuksista on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen laatusperiaatteissa.

2.2 Sijoitustoiminta ja talouden liiketoiminta

Vuosi 2021 käynnistyi toiveikkaissa tunnelmissa taloudessa ja rahoitusmarkkinoilla. Talouskasvu oli vauhdittumassa, pörssit nousussa ja tunnelmat olivat yleisesti korkealla. Vuoden aikana omaisuusluokkien korkeat arvostukset, matalat reaali- korot, inflaation sitkeys ja koronaviruspandemian uudet variantit kasvattivat aika-ajoin epävarmuutta markkinoilla. Osake- markkinat jaksoivat kuitenkin vahvistua teollisuusmaiden johdolla ja vuodesta muodostui lopulta hyvä sijoitusvuosi. Sen sijaan korkosijoitusten toteutuneet tuotot painuivat valtaosin pakkaselle korkojen nousun myötä. Valuuttamarkkinoilla euro heikkeni dollaria vastaan, mikä paransi dollarisijoitusten instrumenttien tuottoja euroissa mitattuna.

Maailman johtavat keskuspankit jatkoivat koko vuoden hyvin elvyttävällä linjalla inflaation kiihtymisestä huolimatta. Keskuspankkeja rauhoitti se, että pidemmän aikavälin inflaatio-odotukset pysyivät hyvin ankkuroiduna. Keskustelu inflaation väliaikaisuudesta jatkui koko vuoden. Loppuvuonna Yhdysvaltain keskuspankki Fed ilmoitti aloittavansa poikkeustoimien purkamisen ja ennakoivat nostavansa ohjauskorkoa vuonna 2022.

Koronapandemia on vaikuttanut korkotason laskuun ja sijoitusmarkkinan heilahteluiden myötä vakuutusyhtiöihin. Sijoitustoiminnan tarkoitus on

tuottaa arvoa omistaja-asiakkaillemme. Sijoitustoiminnan tuotoilla mahdollistetaan vakavaraisuuden ylläpitäminen sekä kilpailukykyisten palveluiden tuottaminen asiakkaillemme.

Pitkäjänteisellä sijoituspolitiikallamme onnistuimme vuoden 2021 sijoitustoiminnassa hyvin. **Sijoitustoiminnan nettotuottomme** oli 3,5 miljoonaa euroa (1,8 milj. €) parantaen merkittävästi yhtiön tulosta. Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin oli 5,1 prosenttia (1,2 %).

Sijoitustoiminta	2021	2020
Sijoitusten nettotuotto käyvin arvoin, %	5,1	1,2
Korkosijoitukset	0,3	1,6
Osakesijoitukset	12,5	2,8
Kiinteistösijoitukset	3,9	-0,7
Muut sijoitukset	0,0	0,0
Sijoitusten allokaatio, %		
Korkosijoitukset	41,5	40,0
Osakesijoitukset	37,5	37,6
Kiinteistösijoitukset	20,9	22,4
Muut sijoitukset	0,0	0,0
Sijoitusomaisuus käyvin arvoin, milj. eur.	198,6	181,8

LähiTapiola Pirkanmaan asiakkaille monipuolisia säästämisen ja sijoittamisen palveluita tarjoavat LähiTapiola-rahastojen ja sijoitusasiakkaiden varainhoitajana toimiva LähiTapiola Varainhoito Oy, sijoitusrahastotoimintaa harjoittava Seligson & Co Rahastoyhtiö Oy, vaihtoehtorahastojen hoitaja LähiTapiola Vaihtoehtorahastot Oy tytäryhtiöineen sekä kiinteistösijoituksia hallinnoiva LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy tytäryhtiöineen. LähiTapiola-ryhmän henkivakuutustoimintaa harjoittava LähiTapiola Henkiyhtiö tarjoaa yksityishenkilöille ja yrityksille myönnettävät yksilölliset henkivakuutukset, ryhmähenkivakuutukset, yksilölliset eläkevakuutukset ja kapitalisaatiosopimukset sekä yrityksille myönnettävät ryhmäeläkevakuutukset. Lisäksi LähiTapiola Rahoitus tarjoaa osamaksu- ja rahoitusleasingrahoitusta sekä kaupintapalveluita.

2.3 Luottoluokitus

Luottoluokittaja Standard & Poor's on tehnyt luottoluokitusarvion LähiTapiola-ryhmästä vuodesta 2019 alkaen.

Standard & Poor'sin 6.10.2021 LähiTapiola Vahinkoyhtiölle antamaan A-luokitukseen vakain näkymin vaikuttivat ryhmän vahva vakavaraisuus sekä hyvä tuloskehitys. Luokitus ja näkymä olivat vastaavat kuin edellisvuonna. Standard & Poor's näkee LähiTapiola-ryhmän säilyttävän johtavan aseman kansallisessa vakuutusmarkkinassa myös jatkossa.

3 Vakavaraisuus ja riskiasema

3.1 Vakavaraisuuden hallinta

LähiTapiola Vahinkoyhtiö toimii LähiTapiola-ryhmän vakuutus- ja rahoitusryhmän ylimpänä emoyrityksenä, jonka tehtävänä on varmistaa, että ryhmä ja sen yhtiöt täyttävät lakisääteiset vakavaraisuuteen liittyvät vaatimukset. LähiTapiola-ryhmän ja sen vakuutusyhtiöiden vakavaraisuudet lasketaan käyttämällä Solvenssi II standardikaavaa. Vakavaraisuuslaskenta ei kuulu lakisääteisen tilintarkastuksen piiriin.

Vakavaraisuuden hallinta on osa ryhmän ja sen yhtiöiden riskienhallintaa. Vakavaraisuuden hallinnan lähtökohtana on, että ryhmällä ja yhtiöillä on riittävästi vakavaraisuuspääomaa veloitteidensa täyttämiseksi ottaen huomioon odotetut ja odottamattomat tappiot. Keskinäisen yhtiömuodon vuoksi vakavaraisuuden hallinnassa korostetaan asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvaa varmistamista koko ryhmän ja sen yhtiöiden hyvällä vakavaraisuudella.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, jonka tarkoituksena on turvata LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden vakavaraisuus. Sopimus määrittelee toimintaperiaatteet päätöksentekomenettelyineen sellaista poikkeuksellista tilannetta varten, jossa jonkin ryhmään kuuluvan yhtiön vakavaraisuus on vaarantunut tai vaarantumassa. Sopimuksen mukaan LähiTapiola Vahinkoyhtiö ja alueyhtiöt ovat velvollisia tarvittaessa pääomittamaan toista ryhmän yhtiötä edellyttäen, että pääomittavan yhtiön oma vakavaraisuus on riittävällä tasolla sekä pää-

omitusta tehtäessä, että sen jälkeen. Yhteisvastuusopimuksen veloitettavan pääomituksen määrä on rajoitettu suhteessa pääomittavan yhtiön omaan varallisuuteen.

LähiTapiola-ryhmän vahinkovakuutusyhtiöt lukeutuvat toimialan vakavaraisimpiin yhtiöihin Suomessa. Ryhmän kaikkien yhtiöiden vakavaraisuus on tällä hetkellä vahvalla tasolla, jolloin todennäköisyys sille, että joudutaan turvautumaan yhteisvastuusopimuksen mukaisiin pääomituksiin, on hyvin pieni. Ryhmän vakavaraisuuden hallinnasta kerrotaan tarkemmin vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskeissa kertomuksissa osoitteessa www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/talous/vuosikertomukset-ja-tilin-paatokset. Vuotta 2021 koskeva LähiTapiola-ryhmän kertomus julkaistaan 8.4.2022 mennessä.

3.2 Vakavaraisuusasema

Vakavaraisuussuhteemme (yhtiön hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen) oli 247,9 prosenttia (239,0 %). Siten yhtiömme vakavaraisuutta voidaan pitää vahvana.

Koronapandemian vaikutus yhtiömme vakavaraisuuteen on ollut maltillinen. Yhtiömme vakavaraisuus on samalla korkeampi kuin vuoden 2020 lopussa ja korkeampi kuin ennen pandemian alkua. Vuoden 2021 aikana yhtiömme oma varallisuus on kasvanut vakuutustoiminnan tuloksen sekä hyvien sijoitustoiminnan tuottojen ansioista.

Yhtiömme likviditeettitilanne oli hyvällä tasolla vuoden 2021 aikana. Mahdollisiin likviditeettitarpeisiin varauduttiin lisäämällä käteisen määrää ja varmistamalla, että sijoitusomaisuudessa on riittävästi likvidejä sijoituksia, jotka ovat nopeasti muutettavissa käteiseksi.

3.3 Riskiasema

Toimintamme merkittävimmät riskit ovat vakuutusriskit, sijoitustoimintaan liittyvät markkinariskit, operatiiviset riskit sekä toimintaympäristön ja strategian riskit.

Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutustuotteiden hinnoitteluun, inflaatioon, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin, ammattitauteihin ja jälleenvakuutussojiin.

Markkinariski aiheutuu varojen markkina-arvojen vaihtelusta, sisältäen muun muassa korkojen, osakekurssien tai valuuttakurssien muutoksen aiheuttaman vaihtelun.

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin.

Toimintaympäristön ja strategian riskit sisältävät muun muassa yleiseen toimintaympäristöön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksiin, kilpailuun ja kilpailijoihin sekä strategian sisältöön ja toteuttamiseen liittyvät riskit. Toimintaympäristön ja strategian riskejä korostavat vakuutus- alalla samanaikainen talouskehityksen epävarmuus ja toimintaympäristön yhä nopeutuva muutosvauhti: muun muassa digitalisaation tuoma murros, toimialaliikumukset, uudenlaiset toimijat ja yhteenliittymät, väestörakenteen muutos, kansainvälistyminen sekä ilmastonmuutos.

Koronapandemian hallitsemiseksi LähiTapiola-ryhmässä jatkettiin aikaisemmin perustetun erityistilanneryhmän toimintaa. Erityistilanneryhmän tehtävänä oli muodostaa tilannekuva poikkeustilanteen riskeistä ja vaikutuksista LähiTapiolalle sekä päättää tarvittavista toiminnallisista ohjeistuksista ja viestinnällisistä linjauksista. Erityistilanneryhmän toiminnan avulla tehostettiin riskien ja vaikutusten arviointia sekä poikkeustilanteen johtamista. Koronapandemian aiheuttamissa riskeissä korostuivat mahdolliset vaikutukset henkilöstön ja asiakkaiden terveyteen, operatiivisen toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen ja vakavaraisuus- ja likviditeettitilanteeseen.

Riskienhallinnasta ja merkittävimmistä riskeistä kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen riskienhallinnan liitetiedoissa ja LähiTapiola-ryhmän vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevassa kertomuksessa osoitteessa www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/talous/vuosikertomukset-ja-tilinpaatokset.

4 Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Yhtiön pitkäaikainen toimitusjohtaja Pentti Kuusela jäi pois tehtävästään ja yhtiössä aikaisemmin toimitusjohtajan sijaisena toiminut talousjohtaja Tomi Saarinen nimitettiin vt. toimitusjohtajaksi 1.2.2022 alkaen.

Liiketoiminta on jatkunut tilikauden päättymisen jälkeen olennaisilta osin odotusten mukaisena.

LähiTapiola-ryhmän varainhoito- ja rahastoyhtiöt muodostavat LähiTapiola Varainhoito Oy -konsernin 1.1.2022 alkaen. Sen emoyhtiö on LähiTapiola Varainhoito ja tytäryhtiöinä Seligson & Co, LähiTapiola Kiinteistövarainhoito ja LähiTapiola Vaihtoehtorahastot sekä muut LähiTapiola Kiinteistövarainhoidon tytäryhtiöt. Konsernina toimiminen tuo säästämisen ja sijoittamisen palveluihin joustavuutta ja synergiahyötyjä sekä varmistaa hyvän asiakaskokemuksen. Omistusosuutemme LähiTapiola Varainhoidosta säilyi ennallaan.

LähiTapiolan alueyhtiöissä ja LähiTapiola Henkiyhtiössä toiminut sijoituspalveluiden myyntiorganisaatio siirtyi LähiTapiola Varainhoitoon 1.1.2022 alkaen. Varainhoito-konserniin keskitetty myyntiorganisaatio tukee elämänturvastrategian kasvutavoitteita ja yhtenäistää LähiTapiola-ryhmän talouden palveluiden asiakaspalvelua.

5 Tulevaisuuden näkymät

5.1 Vahinkovakuutustoiminta

Näkymät vuodelle 2022 vaihtuivat nopeasti toiveikkuudesta suureen epävarmuuteen Venäjän hyökättyä Ukrainaan. Sodan suorat vaikutukset vahinkovakuutukseen ovat lyhyellä aikavälillä rajalliset, mutta tilanne on hyvin arvaamaton. Talouspakotteet ja vastapakotteet heikentävät kansantalouden näkymiä ja luovat epävarmuutta myös vahinkovakuutus-toimintaan. Sijoitustoiminnan tulosten ennakoidaan alalla heikentyvän vuodesta 2021. Myös pandemian vaikutukset näkyvät edelleen kansantaloudessa.

Pandemia on kiihdyttänyt useita toimintaympäristön muutosvoimia, kuten digitalisaation vauhdittamaa asiakaskäyttäytymisen muutosta ja sen odotetaan jatkuvan edelleen. Vaikeasti ennakoitavissa olevassa toimintaympäristössä omistaja-asiakkaiden tarpeiden tunnistaminen on entistä tärkeämpää.

LähiTapiola-ryhmän vahinkovakuutustoiminnan kehitystoimenpiteet kohdistuvat asiakkaidemme elämänturvasta huolehtimisessa odotettavissa oleviin muutostarpeisiin niin tuotevalikoimassa kuin palveluprosesseissakin.

5.2 Sijoitusmarkkinoiden näkymät

Kotimaiset tutkimus- ja ennustelaitokset arvioivat Suomen talouden kasvavan vuonna 2022 keskimäärin 2,7 prosenttia ja vuoden 2023 kasvun odotetaan hidastuvan 1,5 prosenttiin. Venäjän hyökkäys Ukrainaan kasvattaa kasvunäkymään ja inflaatioon liittyviä riskejä. Jatko riippuu sotatoimien kestosta ja talouspakotteiden laajuudesta.

Jo ennen sotaa OECD:n ennakoivien suhdannemittareiden mukaan kansainvälisen talouden nopein kasvuvaihe on takana ja vuonna 2022 kasvun odotetaan laaja-alaisesti hidastuvan. Inflaation sitkeys, rahapolitiikan liian nopeat kiristykset, Kiinan kiinteistösektorin tilanne, omaisuusluokkien kalteus suhteessa omaan historiaansa ja koronaviruspandemian uudet variantit kasvattavat näkymään liittyviä riskejä ja aiheuttavat epävarmuutta sijoitusmarkkinoilla. Yhdysvaltain keskuspankki Fed ennakoi nostavansa ohjauksorkoa useita kertoja vuonna 2022. Myös Euroopan keskuspankki voi joutua nostamaan ohjauksorkoa jo vuonna 2022, mikäli inflaatio ei hidastuisi odotusten mukaisesti. Ukrainan kriisin pitkittyminen voi kuitenkin lykkätä koronnostoja.

Näiden lähtökohtien valossa sijoitustoiminnan näkymiin sisältyy edelleen poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Sijoitustuotoilla on huomattava vaikutus tuloksessamme. Hyvän vakavaraisuustason ja vakavaraisuuden hallintaan panostamisen myötä olemme hyvin varautunut sijoitusmarkkinoiden eri kehityskuluihin.

6 LähiTapiola-ryhmän hallinto ja vastuullisuus

6.1 LähiTapiola-ryhmän konsernirakenne

LähiTapiola-ryhmän vakuutusyhtiöt ovat keskinäisiä yhtiöitä, jolloin niiden omistajia ovat vakuutuksenottajat ja takuupääoman omistajat. LähiTapiola Vahinkoyhtiöllä on vakuutusyrittäjäryhmän ylimpänä emoyrityksenä LähiTapiola-ryhmään ulottuva vastuu ryhmän ja sen yhtiöiden luotettavan hallinnon, vakavaraisuuden valvonnan, riskienhallinnan, sisäisen valvonnan sekä näihin liittyvän viranomaisraportoinnin järjestämisestä. LähiTapiola-ryhmän yhtiöt ovat järjestäneet keskinäiset vastuunsa ja työnjakonsa ryhmän sisäisin sopimuksin. LähiTapiola Vahinkoyhtiön tilinpäätös julkaistaan

osoitteessa www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/talous/vuosikertomukset-ja-tilinpaatokset.

6.2 Hallinto ja johtamisjärjestelmä

Noudatamme hallinnossa hyvää hallinnointitapaa, joka perustuu vakuutus- ja rahoitusalaan koskevaan lainsäädäntöön, Finanssivalvonnan antamiin määräyksiin ja ohjeisiin sekä keskinäisiin vakuutusyhtiöihin soveltuvin osin myös listayhtiöiden hallinnointikoodiin. LähiTapiola Vahinkoyhtiö antaa toimintakertomuksesta erillisenä dokumenttina selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksen mukaisella tavalla (1.1.2020). Selvitys LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkivahinkoyhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on nähtävillä osoitteesta www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/lahitapiola-ryhma/yhtioryhmatietoa/yhtioryhman-hallintomalli.

6.2.1 Yhtiökokous

LähiTapiola Pirkanmaan yhtiökokous pidettiin 24.5.2021. Kokouksessa vahvistettiin tilinpäätös vuodelta 2020, päätettiin yhtiön tuloksen käyttämisestä, myönnettiin vastuuvapaus hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja valittiin yhtiön tilintarkastaja. Kokouksessa vahvistettiin lisäksi hallintoneuvoston jäsenten lukumäärä ja palkkiot sekä valittiin uudet hallintoneuvoston jäsenet.

6.2.2 Hallintoneuvosto

Hallintomalliimme vaikuttaa keskeisesti keskinäinen yhtiömuoto, jossa vakuutuksenottajat ovat yhtiömme osakkaita. Koska osakkaiden määrä on näin ollen hyvin laaja, on yhtiöiden hallintoneuvostoilla ja hallituksilla juristen tehtäviensä ohella merkittävä rooli vakuutusyhtiöiden omistajaohjauksessa sekä yhtiöiden ja niiden osakkaiden välisenä vuorovaikutuskanavana.

Hallintoneuvostomme jäsenet ovat Tiina Linnainmaa (puheenjohtaja), Leena Sulonen (1. varapuheenjohtaja), Panu Raipia (2. varapuheenjohtaja), Riku Elovirta, Pekka Haapakanni, Jari-Vesa Isokotamäki, Juha Kallio, Leo Kinnunen, Tapani Kivini, Tarja-Riitta Koskinen, Jari Kukko, Jani Körhämö, Jussi Liemola, Mika Myllymaa, Kati Myllymäki, Marja Mäkinen (24.5.2021 alkaen), Jukka Niittyöja, Milla Nyberg, Minna Ojanen, Iina Peltomäki, Heikki

Penttilä, Arto Pirttilahti, Heikki Rantanen, Heidi Rytty, Olli Salmi (24.5.2021 asti), Aku Sajakorpi, Antti Sarvana, Juho Siitari, Kimmo Sirainen, Olli Suurkari, Eero Teivaala ja Juha-Pekka Toukola.

Hallintoneuvoston palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä "Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset".

6.2.2.1 Hallintoneuvoston nimitystoimikunta

Hallintoneuvoston nimitystoimikunnan tarkoituksena on varmistaa valintaesitysten valmistelun monipuolisuus ja läpinäkyvyys valittaessa jäseniä yhtiön hallintoneuvostoon ja hallitukseen. Nimitystoimikunta valmistelee esitykset koskien hallintoneuvoston henkilövalintoja sekä hallituksen jäsenten valintaa lukuun ottamatta puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa, joiden osalta valintaesitykset valmistelee hallintoneuvostojen yhteistyövaliokunta.

Hallintoneuvoston nimitystoimikunnan jäsenet ovat Minna Ojanen, (puheenjohtaja), Jukka Niittyöja (varapuheenjohtaja), Tiina Linnainmaa, Panu Raipia, Heidi Rytty ja Leena Sulonen.

6.2.3 Hallitus

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Sen tulee myös huolehtia kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Tilikaudella 1.1. - 31.12.2021 hallituksen puheenjohtajana toimi Harri Talonen, varapuheenjohtajana Sanna Leivo ja jäseninä Riikka Kivimäki, Hanna Lehtimäki, Pekka Maasilta (8.6.2021 asti), Tommi Mustonen, Jouni Perttula (8.6.2021 alkaen), Anu Rantala sekä Mikko Wiren.

Hallituksen palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä "Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset".

6.2.4 Johtoryhmä

LähiTapiola Pirkanmaan johtoryhmä vastaa hallituksen sille antamien tehtävien valmistelusta, päätöksen teosta ja täytäntöönpanosta.

LähiTapiola Pirkanmaan johtoryhmään kuuluivat vuonna 2021 Pentti Kuusela (puheenjohtaja), Kaisa Aunio, Timo Europaeus, Tapio Kärkelä, Pasi Mäntylä, Tomi Saarinen ja Teemu Siirilä.

6.2.5 Toimitusjohtaja

LähiTapiola Pirkanmaan toimitusjohtajana toimi kertomusvuonna Pentti Kuusela.

Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä "Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset".

6.2.6 Tilintarkastaja

Yhtiökokous valitsi LähiTapiola Pirkanmaan tilintarkastajana jatkamaan KPMG Oy Ab, jonka nimeämänä yhtiön päävastuullisena tilintarkastajana toimii Petter Westerbäck, KHT.

6.2.7 Valvova viranomainen

LähiTapiola Pirkanmaa on julkisen valvonnan alainen vahinkovakuutusyhtiö, jota valvoo Finanssivalvonta. Finanssivalvonta valvoo ja tarkastaa, että vakuutuslaitokset noudattavat lakia ja hyvää vakuutustapaa ja käyttävät toiminnassaan asianmukaisia menettelytapoja. Se seuraa ja arvioi valvottaviensa taloudellista asemaa, johtamis-, valvonta- ja riskienhallintajärjestelmiä, toimintaedellytyksiä sekä toimintaympäristön muutoksia.

6.2.8 Lähipiiri

LähiTapiola Pirkanmaan lähipiiristä kerrotaan tilinpäätöksen liitetiedoissa.

6.3 Henkilöstö ja palkitseminen

LähiTapiola Pirkanmaan henkilöstön lukumäärä oli tilikaudella keskimäärin 95 (94) henkilöä. Koronapandemiasta huolimatta henkilöstömme on suoriutunut tehtävistään erinomaisesti ja työilmapiirikin on säilynyt hyvänä, josta suurkiitokset koko henkilöstölle!

Kannustinpalkkiojärjestelmät ovat keskeinen osa palkitsemisjärjestelmäämme ja niiden tarkoituksena on tukea strategisten ja operatiivisten tavoitteiden saavuttamista henkilöstöä kannustamalla ja sitouttamalla. Palkitsemisjärjestelmää vahvistettaessa pyritään varmistumaan siitä, että se on yhtiön ja LähiTapiola-ryhmän liiketoimintastrategian sekä tavoitteiden ja arvojen mukainen ja että se vastaa yhtiön pitkän aikavälin etua, ja on sopusuhteissa yhtiöryhmän hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa eikä kannusta liialliseen riskinottoon.

Johdon vuositulospalkkiointi perustuu yhtiön tuloksiin vaikuttaviin elementteihin, henkilöstö- ja asiakaskokemukseen sekä kunkin palkkionsaajan oman liiketoimintayksikön ja tehtävän mukaisiin tavoitteisiin. Mittarit ovat pääosin virallisiin tunnuslukuihin perustuvia. Tavoitteet johdetaan yhtiön ja yhtiöryhmän strategiasta, ja ne voivat olla joko tiimi- tai yksilökohtaisia.

LähiTapiola Pirkanmaan ylimmän johdon eläkeikä määräytyy työeläkelainsäädännön mukaan. Maksettava eläke perustuu työnantajan maksamiin vakuutusmaksuihin ja niille kertyvään korkotuottoon.

Yhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja tämän sijaiselle tilikauden 2021 aikana maksetut palkat ja palkkiot esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. LähiTapiola-ryhmän palkitsemisperiaatteista kerrotaan tarkemmin LähiTapiola-ryhmän palkitsemisraportissa osoitteessa www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/lahitapiola-ryhma/yhtioryhmatietoa/yhtioryhman-hallintomalli/palkitseminen-lahitapiolassa-.

6.4 Vastuullisuus

LähiTapiola turvaa omistaja-asiakkaidensa elämää ja toimintaa ennakoiden. Vastuullisuutemme perustuu keskinäisyyteen, ja työ konkretisoituu sekä valtakunnallisina että paikallisina tekoina. Tavoitteenamme on asiakkaidemme ja yhteiskunnan turvallisuuden sekä hyvinvoinnin lisääminen.

LähiTapiola-ryhmän vastuullisuuden tiekartassa määritellyt vastuullisuuden teemat ohjaavat myös LähiTapiola Pirkanmaan vastuullisuustyötä. Vastuullisuuden teemamme ovat ennakoi-va elämänturva, henkilöstökoke-
mus ja työyhteisö, data ja tietoturvallisuus, ilmastonmuutoksen vaikutukset sekä vastuulliset toimintatavat.

Olemme ryhmänä allekirjoittaneet YK:n kestävän vakuuttamisen periaatteet: olemme sitoutuneet vastuullisuuden ja kestävän kehityksen edistämiseen kaikessa vakuutustoiminnassamme. Sijoitustoiminnassa huomioimme vastuullisen sijoittamisen periaatteet.

LähiTapiola-ryhmän merkittävimmäksi lahjoitusteemaksi vuonna 2021 nousi mielenterveys ja valtakunnallinen Pidä Huolta nuoresta mielestä -kampanja. Vuonna 2021 LähiTapiola Pirkanmaa lahjoitti 20 000 valtakunnalliseen Pidä Huolta -kampanjaan. Tuimme mielenterveystyötä myös pai-

kallisesti. Tampereen Setlementti ry:lle lahjoitimme 35 000 euroa kiusaamisen ennaltaehkäisyyn ja Tampereen Lastenklinikan Tuki ry:lle 35 000 euroa Taysin nuorisopsykiatrian yksikön potilaiden vapaa-ajantoimintaan. Tampereen yliopiston vastinrahakampanjaan lahjoitimme yhteensä 30 000 euroa yhdessä LähiTapiola Keskinäinen yhtiön ja LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiön kanssa. Vuonna 2021 aloitimme myös uuden tukimallin, jonka avulla lahjoitamme lasten ja nuorten harrastustoimintaa ylläpitäville yhdistyksille 20 000 euroa vuosittain.

Vakuutusyhtiönä meillä on velvollisuus osallistua aktiivisesti turvallisuuden edistämiseen. Vuonna 2021 jatkoimme yhteistyötämme Liikenneturvan kanssa liikenneturvallisuusluentojen merkeissä yläkouluilla ja toisen asteen oppilaitoksissa pirkanmaalaisten nuorten liiketurvallisuuden parantamiseksi. Käynnistimme yhteistyön myös paikallisen autokoulun kanssa tarjotaksemme nuorille, juuri ajokortin saaneille kuljettajille, liukkaana kelin ajorataharjoittelua. Välkky-havainnekapselin lahjoitimme turvaamaan suojatien ylitystä Takahuodin koulun ja päiväkodin läheisellä tieosuudella Sammon Valtatiellä. Vuosittain lahjoitamme myös tuhansia heijastinliivejä ja heijastimia päiväkoteihin, kouluihin ja yhdistyksiin parantamaan tielläliik-
kujen näkyvyyttä.

Vahinkoja voidaan ennaltaehkäistä myös erilaisin koulutuksin. Tulityö-
kursseillamme tarjoamme koulutusta turvallisiin työtapoihin ja alkusam-
mutusta harjoitellaan käytännössä. Lisäksi olemme tarjonneet useamman vuoden ajan Sankarikoulutuksia eli hätäensiapukoulutusta.

LähiTapiola Pirkanmaan vastuullisuudesta lisää osoitteessa www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/yhtiot/pirkanmaa/vastuullisuus-ja-asiakas-edut. LähiTapiola-ryhmän vastuullisuudesta ja vuoden 2021 toiminnasta lisää erillisessä vastuullisuusraportissa, joka julkaistaan osoitteessa www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/talous/vuosikertomukset-ja-tilinpaatokset.

7 Ehdotus voiton käyttämisestä

Hallituksen esitys

Hallitus ehdottaa LähiTapiola Pirkanmaan yhtiökokoukselle, että vuoden 2021 tilikauden voitto, 6 175 424,75 euroa, siirretään varmuusrahastoon, josta maksetaan takuupääoman korkona 698 376,43 euroa ja siirretään käyttörahastoon 300 000,00 euroa.

Mikäli hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään, jakautuu yhtiön oma pääoma sen jälkeen oheisen taulukon mukaisesti.

Oma pääoma ehdotuksen jälkeen:

Oma pääoma, eur.	54 644 547,71
Pohjarahasto	3 574 574,92
Takuupääoma	13 693 655,45
Varmuusrahasto	36 751 608,34
Käyttörahasto	624 709,00

Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2021

8 Tilinpäätöstaulukot LähiTapiola Pirkanmaa

8.1 Tuloslaskelma, LähiTapiola Pirkanmaa

VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA		1.1.2021	-	31.12.2021	1.1.2020	-	31.12.2020
Vakuutusmaksutuotot							
Vakuutusmaksutulo	1	67 358 861,29			62 621 434,65		
Jälleenvakuuttajien osuus		-2 205 033,72		65 153 827,57	-2 226 703,53		60 394 731,12
Vakuutusmaksuvastuun muutos							
Kokonaismuutos		-1 836 565,00		-1 836 565,00	-1 934 153,00		-1 934 153,00
Jälleenvakuuttajien osuus							
Kokonaismuutos		-99 232,00		-99 232,00	-4 076,00		-4 076,00
Vakuutusmaksuvastuun muutos yhteensä				-1 935 797,00			-1 938 229,00
Vakuutusmaksutuotot yhteensä				63 218 030,57			58 456 502,12
Korvauskulut							
Maksetut korvaukset		-42 575 006,83			-42 552 255,85		
Jälleenvakuuttajien osuus		415 678,10		-42 159 328,73	718 001,21		-41 834 254,64
Korvausvastuun muutos							
Kokonaismuutos		-3 424 525,00		-3 424 525,00	-341 326,00		-341 326,00
Jälleenvakuuttajien osuus							
Kokonaismuutos		-479 911,23		-479 911,23	33 213,83		33 213,83
Korvausvastuun muutos yhteensä				-3 904 436,23			-308 112,17
Korvauskulut yhteensä				-46 063 764,96			-42 142 366,81
Liikekulut	3			-13 233 510,56			-13 328 283,56
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta				3 920 755,05			2 985 851,75
Vakuutustekninen kate	2			3 920 755,05			2 985 851,75
MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA		1.1.2021	-	31.12.2021	1.1.2020	-	31.12.2020
Vakuutustekninen kate				3 920 755,05			2 985 851,75
Sijoitustoiminnan tuotot	4	6 834 107,34			5 533 863,50		
Sijoitustoiminnan kulut	4	-3 306 753,80			-3 702 445,43		
Sijoitusten arvonnkorotuksen oikaisu	4	0,00		3 527 353,54	0,00		1 831 418,07
Muut tuotot	4						
Muut				2 132 655,22			2 053 092,30
Muut kulut	4						
Muut				-1 819 845,25			-1 968 264,37
Voitto varsinaisesta toiminnasta				7 760 918,56			4 902 097,75
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja				7 760 918,56			4 902 097,75
Tuloverot							
Tilikauden vero		-1 556 661,28			-997 341,60		
Aikaisempien tilikausien verot		-28 832,53			-30 129,78		
Laskennallisen verovelan muutos		0,00		-1 585 493,81	0,00		-1 027 471,38
Tilikauden voitto				6 175 424,75			3 874 626,37

8.2 Tase, LähiTapiola Pirkanmaa

VASTAAVAA		31.12.2021	31.12.2020
Aineettomat hyödykkeet			
Muut pitkävaikutteiset menot	8	4 146 038,44	3 897 837,16
Sijoitukset			
Kiinteistösijoitukset	6		
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		9 318 041,97	9 355 559,99
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		5 300 000,00	5 400 000,00
Lainasaamiset omistusyhteisyrittäyksiltä		0,00	0,00
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyrittäyksissä	7		
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		55 530 912,37	53 659 978,84
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrittäyksissä		0,00	2 392 778,55
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset omistusyhteisyrittäyksiltä		0,00	200 000,00
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	7	104 381 989,16	92 611 111,15
Rahoitusmarkkinavälineet		1 627 383,76	800 504,24
Muut sijoitukset		0,00	0,00
		106 009 372,92	93 411 615,39
		176 158 327,26	164 419 932,77
Saamiset	13		
Ensivakuutustoiminnasta			
Vakuutuksenottajilta		12 776 481,89	11 875 755,68
Vakuutusedustajilta		0,00	0,00
Jälleenvakuutustoiminnasta		442 410,43	506 962,63
Muut saamiset		654 758,51	600 382,48
		13 873 650,83	12 983 100,79
Muu omaisuus			
Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto	8	519 214,25	689 706,48
Muut aineelliset hyödykkeet		68 822,41	117 214,75
Ennakkomaksut		0,00	0,00
Rahat ja pankkisaamiset		4 367 767,25	5 442 092,45
Muu omaisuus		21 370,64	21 370,64
		4 977 174,55	6 270 384,32
Siirtosaamiset			
Korot ja vuokrat		20 575,95	32 933,85
Muut siirtosaamiset		550 576,38	269 889,99
		571 152,33	302 823,84
Vastaavaa yhteensä		199 726 343,41	187 874 078,88

VASTATTAVAA		31.12.2021	31.12.2020
Oma pääoma	9		
Pohjarahasto		3 574 574,92	3 574 574,92
Takuupääoma		13 693 655,45	13 693 655,45
Muut rahastot		31 899 269,02	28 303 443,98
Tilikauden voitto/tappio		6 175 424,75	3 874 626,37
		<u>55 342 924,14</u>	<u>49 446 300,72</u>
Vakuutustekninen vastuuvelka			
Vakuutusmaksuvastuu		26 571 344,00	24 734 779,00
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>0,00</u>	<u>-99 232,00</u>
Korvausvastuu		73 301 968,00	69 877 443,00
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>-1 613 952,16</u>	<u>-2 093 863,39</u>
Tasoitusbäärä		40 032 127,00	40 032 127,00
		<u>138 291 486,84</u>	<u>132 451 253,61</u>
Pakolliset varaukset			
Muut pakolliset varaukset	11	<u>163 835,00</u>	<u>110 899,00</u>
		163 835,00	110 899,00
Velat	13		
Ensivakuutustoiminnasta		1 053 795,33	1 021 970,44
Jälleenvakuutustoiminnasta		22 615,63	9 564,38
Muut velat		<u>2 821 683,48</u>	<u>2 927 538,79</u>
		3 898 094,44	3 959 073,61
Siirtovelat	13	<u>2 030 002,99</u>	<u>1 906 551,94</u>
Vastattavaa yhteensä		<u>199 726 343,41</u>	<u>187 874 078,88</u>

8.3 Epäsuora rahoituslaskelma, LähiTapiola Pirkanmaa

Liiketoiminnan rahavirta	31.12.2021	31.12.2020
Voitto varsinaisesta toiminnasta	7 760 918,56	4 902 097,75
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuunmuutos	5 840 233,23	2 246 341,17
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonnkorotukset	-835 595,41	1 389 167,15
Realisoitumattomat kurssivoitot/-tappiot		
Pakollisten varausten muutos	52 936,00	75 630,00
Suunnitelman mukaiset poistot	873 020,28	754 720,94
Muut oikaisut	467 991,06	-74 171,18
<i>Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta</i>	14 159 503,72	9 293 785,83
Käyttö pääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten		
lisäys (-)/vähennys (+)	-1 158 878,53	-1 065 115,57
Lyhytaikaisten korottomien velkojen		
lisäys (+)/vähennys (-)	62 471,88	1 391 617,59
<i>Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja</i>	13 063 097,07	9 620 287,85
Maksetut välittömät verot	-1 585 493,81	-1 027 471,38
Liiketoiminnan rahavirta	11 477 603,26	8 592 816,47
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-10 908 696,21	-6 375 440,41
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	-467 991,06	74 171,18
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä		
muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-896 439,86	-2 075 187,92
Investointien rahavirta	-12 273 127,13	-8 376 457,15
Rahoituksen rahavirta		
Maksetut osingot/takuupääoman korot ja		
muu voitonjako	-278 801,33	-1 048 743,38
Rahoituksen rahavirta	-278 801,33	-1 048 743,38
Rahavarojen muutos	-1 074 325,20	-832 384,06
Rahavarat tilikauden alussa	5 442 092,45	6 274 476,51
Rahavarat tilikauden lopussa	4 367 767,25	5 442 092,45

8.4 Tunnusluvut, LähiTapiola Pirkanmaa

	milj. eur				
	2021	2020	2019	2018	2017
Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Liiketulos	7,8	4,9	6,3	6,9	9,2
Kokonaistulos	13,9	5,3	10,9	1,8	11,2
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvoin) prosentteina	5,1	1,2	6,7	-0,8	5
Kokonaispääoman tuotto, %	6,9	3,1	6,2	1,4	8,7
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	95	94	89	83	90
Henkilöstömäärä palkkasummaan suhteutettuna	95	94	89	83	90
Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Vakuutusmaksutulo	67,4	62,6	57,4	53,7	44,5
Vahinkosuhde ilman perustekorkokulua, %	72,2	71,1	77,4	69,4	63,6
Vahinkosuhde, %	72,9	72,1	78,6	70,8	64,4
Liikekulusuhde, %	20,9	22,8	22,6	23,6	24,0
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua, %	93,1	93,9	100,1	93,0	87,6
Yhdistetty kulusuhde, %	93,8	94,9	101,2	94,4	88,4

8.5 Liitetiedot, LähiTapiola Pirkanmaa

Tuloslaskelman liitteet, LähiTapiola Pirkanmaa

1. Vakuutusmaksutulo	2021	2020
Ensivakuutus		
Kotimaasta	67 358 861,29	62 621 434,65
Ensivakuutus yhteensä	67 358 861,29	62 621 434,65
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	67 358 861,29	62 621 434,65
1.1 Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät	2021	2020
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	192 037,55	151 598,82
Jakojärjestelmämaksut	1 878 004,46	1 802 878,09
Vakuutusmaksuvero	14 322 643,33	13 007 490,66
Palosuojelumaksu	195 570,68	183 112,94
Liikenneturvallisuusmaksu	134 236,31	124 894,01
Yhteensä	16 722 492,33	15 269 974,52

2. Vakuutusluokkaryhmittäinen tulos

		Vakuutus- maksutulo ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Vakuutus- maksutuotot ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälleen- vakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälleen- vakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia	Jälleen- vakuuttajien osuus	Vakuutus- tekninen kate ennen sijoitus- toiminnan nettotuottoa
Muu tapaturma ja sairaus	2021	10 206 407,61	9 940 099,61	-7 296 037,71	-1 834 111,38	-14 568,41	795 382,11
	2020	9 816 818,21	9 606 960,21	-7 734 776,45	-1 837 807,52	-17 048,03	17 328,21
	2019	9 134 233,54	8 987 922,54	-7 901 719,77	-1 707 085,84	-16 996,06	-637 879,13
Moottoriajoneuvon vastuu	2021	13 417 457,12	13 043 438,12	-10 470 997,64	-3 510 464,32	-222 259,93	-1 160 283,77
	2020	12 429 139,13	11 990 467,13	-8 455 709,22	-3 517 539,09	88 634,12	105 852,94
	2019	11 497 992,94	11 584 518,94	-9 152 605,39	-3 267 339,46	-120 063,67	-955 489,58
Maa-ajoneuvot	2021	18 313 945,94	17 644 506,94	-14 496 455,47	-2 923 329,32	-174 352,80	50 369,35
	2020	16 607 651,78	15 671 899,78	-13 693 329,48	-2 929 220,75	74 410,05	-876 240,40
	2019	14 462 152,59	14 201 307,59	-12 493 664,51	-2 720 867,58	-32 983,86	-1 046 208,36
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	2021	847 376,71	782 655,71	-457 438,67	-149 527,21	-665,03	175 024,80
	2020	701 540,75	693 835,75	-400 805,27	-149 828,70	-611,29	142 590,49
	2019	672 659,75	654 697,75	-338 476,52	-139 171,55	-599,42	176 450,26
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2021	19 726 096,22	19 363 450,22	-10 934 620,78	-4 385 679,66	-1 415 866,77	2 627 283,01
	2020	18 552 640,99	18 286 673,99	-11 319 625,87	-4 394 518,31	-806 061,24	1 766 468,57
	2019	17 477 682,39	17 419 553,39	-11 843 882,96	-4 081 939,87	-916 887,75	576 842,81
Vastuu	2021	2 370 242,51	2 314 446,51	-1 330 234,86	-462 300,43	791,58	522 702,80
	2020	2 188 600,14	2 155 109,14	-208 308,00	-463 231,83	-358 738,99	1 124 830,32
	2019	2 054 595,18	2 042 641,18	-20 943,59	-430 282,69	-403 733,18	1 187 681,72
Luotto ja takaus	2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Oikeusturva	2021	1 737 823,70	1 697 718,70	-877 734,02	-325 119,22	0,00	494 865,46
	2020	1 612 536,30	1 573 714,30	-765 433,98	-325 774,47	0,00	482 505,85
	2019	1 479 163,46	1 447 454,46	-879 899,99	-302 602,25	0,00	264 952,22
Muut	2021	739 511,48	735 980,48	-136 012,68	-127 578,51	-56 978,00	415 411,29
	2020	712 507,35	708 621,35	-315 593,58	-127 835,57	-42 676,43	222 515,77
	2019	619 999,66	609 457,66	-711 704,49	-118 742,74	-15 189,99	-236 179,56
Ensivakuutus yhteensä	2021	67 358 861,29	65 522 296,29	-45 999 531,83	-13 718 110,05	-1 883 899,36	3 920 755,05
	2020	62 621 434,65	60 687 281,65	-42 893 581,85	-13 745 756,24	-1 062 091,81	2 985 851,75
	2019	57 398 479,51	56 947 553,51	-43 342 897,22	-12 768 031,98	-1 506 453,90	-669 829,59
Jälleenvakuutus	2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	2019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	2021	67 358 861,29	65 522 296,29	-45 999 531,83	-13 718 110,05	-1 883 899,36	3 920 755,05
	2020	62 621 434,65	60 687 281,65	-42 893 581,85	-13 745 756,24	-1 062 091,81	2 985 851,75
	2019	57 398 479,51	56 947 553,51	-43 342 897,22	-12 768 031,98	-1 506 453,90	-669 829,59
Tasoisuudsmäärän muutos	2021						0,00
	2020						0,00
	2019						2 930 205,00
Vakuutustekninen kate	2021						3 920 755,05
	2020						2 985 851,75
	2019						2 260 375,41

3. Liikekulut sekä henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.1 Kokonaisliikekulut toiminnoittain

	2021	2020
Maksetut korvaukset	4 599 046,81	4 447 252,53
Liikekulut	13 233 510,56	13 328 283,56
Sijoitustoiminnan hoitokulut	697 820,08	583 907,69
Muut kulut	1 775 101,02	1 942 726,02
Yhteensä	20 305 478,47	20 302 169,80

3.2 Tuloslaskelman erä liikekulut

	2021	2020
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	2 411 194,54	2 285 234,80
Muut vakuutusten hankintamenot	4 300 473,40	4 501 317,09
	6 711 667,94	6 786 551,89
Vakuutusten hoitokulut	4 148 654,13	4 305 821,08
Hallintokulut	2 857 787,98	2 653 383,27
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-484 599,49	-417 472,68
Yhteensä	13 233 510,56	13 328 283,56

3.3 Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.3.1 Henkilöstökulut

	2021	2020
Palkat ja palkkiot	5 810 782,77	5 885 116,30
Eläkekulut	1 056 102,67	937 252,56
Muut henkilösivukulut	205 474,95	193 923,13
Yhteensä	7 072 360,39	7 016 291,99

3.3.2 Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset

Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja/toimitusjohtajan sijainen		
Palkat ja palkkiot	435 472,20	408 678,86
Eläkesitoumukset	Toimitusjohtajan eläkeikä on 63-68 vuotta ja sijaisen eläkeikä määräytyy lain mukaan.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallitus ja hallituksen varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	128 350,00	84 300,00
Eläkesitoumukset	Yhtiöön toimitushteessa olevien hallituksen jäsenten ja varajäsenten eläkeikä/eroamisikä määräytyy lain mukaan.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallintoneuvosto ja hallintoneuvoston varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	57 388,33	57 455,00
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	

3.3.3 Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Henkilöstö	95	94
------------	----	----

3.4 Tilintarkastajan palkkiot eriteltyinä toimeksiantoryhmittäin

	2021	2020
Tilintarkastus	8 452,86	7 660,16
Muut palvelut	2 152,02	3 765,46
Yhteensä	10 604,88	11 425,62

4. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely sekä muiden tuottojen ja kulujen erittely

4.1 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

Sijoitustoiminnan tuotot	2021	2020
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Osinkotuotot	1 874 658,98	1 534 716,37
Yhteensä	1 874 658,98	1 534 716,37
Tuotot sijoituksista omistusyhteisyriksiin		
Korkotuotot	1 810,00	-3 307,68
Yhteensä	1 810,00	-3 307,68
Tuotot kiinteistösijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Korkotuotot	169 206,74	167 407,33
Muut tuotot	35 927,00	16 012,00
Yhteensä	205 133,74	183 419,33
Tuotot kiinteistösijoituksista muihin yrityksiin		
Korkotuotot	96,15	113,87
Muut tuotot	493 840,20	587 483,58
Yhteensä	493 936,35	587 597,45
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	1 628 114,47	1 978 832,60
Korkotuotot	65 576,95	85 987,87
Muut tuotot	427 032,93	351 971,04
Yhteensä	2 120 724,35	2 416 791,51
Yhteensä	4 696 263,42	4 719 216,98
Arvon alentumisten palautukset	1 419 635,32	176 091,27
Myyntivoitot	718 208,60	638 555,25
Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä	6 834 107,34	5 533 863,50

Sijoitustoiminnan kulut

Kulut kiinteistösijoituksista		
Saman konsernin yritykset	-586 749,72	-728 159,33
Omistusyhteisyrietykset	-44 213,12	-44 163,12
Muut yritykset	-412 575,82	-393 176,13
Yhteensä	-1 043 538,66	-1 165 498,58
Kulut muista sijoituksista	-404 896,61	-312 373,13
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut		
Omistusyhteisyrietykset	-9 645,16	0,00
Muut yritykset	-72 536,67	-88 588,44
Yhteensä	-82 181,83	-88 588,44
Yhteensä	-1 530 617,10	-1 566 460,15
Arvon alentumiset ja poistot		
Arvon alentumiset	-584 039,91	-1 565 258,42
Rakennusten suunnitelmapoistot	-5 897,13	-6 342,79
Yhteensä	-589 937,04	-1 571 601,21
Myyntitappiot	-1 186 199,66	-564 384,07
Sijoitustoiminnan kulut yhteensä	-3 306 753,80	-3 702 445,43
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua	3 527 353,54	1 831 418,07
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	3 527 353,54	1 831 418,07

4.2 Muiden tuottojen ja kulujen erittely

Muut tuotot	2021	2020
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan tuotot	2 105 534,84	1 993 203,64
Muut tuotot	27 120,38	59 888,66
Yhteensä	2 132 655,22	2 053 092,30
Muut kulut		
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan kulut	-1 775 101,02	-1 942 726,02
Muut kulut	-44 744,23	-25 538,35
Yhteensä	-1 819 845,25	-1 968 264,37

Taseen liitteet, LähiTapiola Pirkanmaa

5. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset	2021		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset			
Kiinteistöt	200 074,96	200 074,96	225 000,00
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	7 786 710,00	7 786 710,00	8 947 713,00
Muut kiinteistöosakkeet	1 331 257,01	1 331 257,01	1 504 562,77
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	5 300 000,00	5 300 000,00	5 300 000,00
	14 618 041,97	14 618 041,97	15 977 275,77
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	55 530 912,37	55 530 912,37	58 893 273,89
	55 530 912,37	55 530 912,37	58 893 273,89
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	104 381 989,16	104 381 989,16	117 714 033,39
Rahoitusmarkkinavälineet	1 627 383,76	1 627 383,76	1 628 297,36
	106 009 372,92	106 009 372,92	119 342 330,75
	176 158 327,26	176 158 327,26	194 212 880,41

Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:

Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-)	
jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenon erotusta	-1 106,90

Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)

18 054 553,15

Sijoitukset	2020		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset			
Kiinteistöt	205 972,09	205 972,09	225 000,00
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	7 774 710,00	7 774 710,00	8 356 805,00
Muut kiinteistöosakkeet	1 374 877,90	1 374 877,90	1 565 747,44
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	5 400 000,00	5 400 000,00	5 400 000,00
	14 755 559,99	14 755 559,99	15 547 552,44
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	53 659 978,84	53 659 978,84	56 196 805,53
	53 659 978,84	53 659 978,84	56 196 805,53
Sijoitukset omistusyhteisyrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	2 392 778,55	2 392 778,55	2 392 778,55
Rahoitusmarkkinavälineet	200 000,00	200 000,00	200 000,00
	2 592 778,55	2 592 778,55	2 592 778,55
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	92 611 111,15	92 611 111,15	101 282 960,47
Rahoitusmarkkinavälineet	800 504,24	800 504,24	732 241,01
	93 411 615,39	93 411 615,39	102 015 201,48
	164 419 932,77	164 419 932,77	176 352 338,00

Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:

Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-)	
jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenon erotusta	-486,76

Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)

11 932 405,23

6. Kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusten muutokset:

	2021	
	Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä
Hankintameno 1.1.	9 725 563,23	5 400 000,00
Vähennykset	0,00	-100 000,00
Hankintameno 31.12.	9 725 563,23	5 300 000,00
Kertyneet poistot 1.1.	-79 741,50	
Tilikauden poistot	-5 897,13	
Kertyneet poistot 31.12.	-85 638,63	
Arvon alentumiset 1.1.	-290 261,74	
Tilikauden arvonalentumiset	-43 620,89	
Arvon alentumisten palautukset	12 000,00	
Arvon alentumiset 31.12.	-321 882,63	
Kirjanpitoarvo 31.12.	9 318 041,97	5 300 000,00

Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet:

Jäljellä oleva hankintameno	5 050 913,90
Kirjanpitoarvo	5 050 913,90
Käypä arvo	5 153 611,97

7. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisy yrityksissä

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä

	2021	2020
Hankintameno 1.1.	54 309 349,52	59 225 738,61
Lisäykset	3 548 662,97	6 013 095,83
Vähennykset	-1 638 945,61	-10 929 484,92
Hankintameno 31.12.	56 219 066,88	54 309 349,52
Arvon alentumiset 1.1.	-649 370,68	-583 711,43
Tilikauden arvonalentumiset	-96 261,99	-67 227,91
Arvon alentumisten palautukset	57 478,16	1 568,66
Arvon alentumiset 31.12.	-688 154,51	-649 370,68
Kirjanpitoarvo 31.12.	55 530 912,37	53 659 978,84

Osakkeet ja osuudet omistusyhteisy yrityksissä

Hankintameno 1.1.	3 611 449,35	3 611 449,35
Vähennykset	-3 611 449,35	0,00
Hankintameno 31.12.	0,00	3 611 449,35
Arvon alentumiset 1.1.	-1 218 670,80	-1 245 350,43
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	1 218 670,80	0,00
Arvon alentumisten palautukset	0,00	26 679,63
Arvon alentumiset 31.12.	0,00	-1 218 670,80
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	2 392 778,55

Omistusyhteisyritysten liikkeeseenlaskemat rahoitus- ja lainasaamiset omistusyhteisy yrityksiltä

Hankintameno 1.1.	200 000,00	200 000,00
Vähennykset	-33 333,33	0,00
Siirrot erien välillä	-166 666,67	0,00
Hankintameno 31.12.	0,00	200 000,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	200 000,00

Yhteensä

55 530 912,37	56 252 757,39
---------------	---------------

7.1 Sijoitukset LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvissa yrityksissä

Osakkeet ja osuudet, käyttöomaisuus	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö	3) Espoo	1,8	619 142 147,50	67 433 907,29
LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy -konserni	3) Espoo	0,8	12 103 179,31	1 023 089,89
LähiTapiola Omaisuudenhoito Holding Oy	3) Espoo	0,8	47 816 920,95	4 308 635,75
LähiTapiola Palvelut Oy	3) Espoo	1,0	11 803 007,59	-1 052 667,31
LähiTapiola Rahoitus Oy	3) Espoo	1,1	93 459 785,41	8 255 356,01
LähiTapiola Varainhoito Oy	3) Espoo	0,8	20 753 834,89	-1 842 671,70
Yhteensä			805 078 875,65	78 125 649,93

Osakkeet ja osuudet, sijoitusomaisuus	Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
LähiTapiola Aluekiinteistöt Ky -konserni	3) Espoo	0,9	18 848 915,85	278 402,74
LähiTapiola Kiinteistösijoitus I Ky	3) Espoo	3,5	23 166 945,93	1 361 901,31
LähiTapiola KR PK2 Ky -konserni	3) Espoo	3,4	14 179 301,73	286 059,66
LähiTapiola Pääomasijoitus GP Oy	3) Espoo	1,5	483,21	27,32
LähiTapiola Pääomasijoitus I Ky	3) Espoo	1,5	103 344 430,92	23 433 773,61
LähiTapiola Pääomasijoitus III Ky	3) Espoo	1,9	104 496 644,42	23 353 900,95
LähiTapiola Rahoitusyhtiö I Ky	3) Espoo	3,6	362 597 436,67	2 633 633,60
LähiTapiola Tampereen Tornit Ky	3) Espoo	6,7	50 280 243,60	-4 500 000,00
LähiTapiola Tontit GP I Oy	3) Espoo	7,0	127 665,92	4 966,26
LähiTapiola Tontit I Ky	3) Espoo	7,0	43 966 840,27	2 866 840,19
LähiTapiola Tontit II Ky	3) Espoo	1,6	9 555 451,63	445 532,84
LähiTapiola Velkasijoitus I Ky	3) Espoo	0,4	176 798 100,20	7 858 123,63
LähiTapiola Yhteiset Kiinteistöt Ky	3) Espoo	4,9	181 900 037,61	6 451 781,94
LähiTapiola Yrityusrahoitus I Ky	3) Espoo	3,1	608 100 254,02	3 469 057,27
Yhteensä			1 697 362 751,98	67 944 001,32

LähiTapiola Pirkanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiö on lisäksi sijoittanut 2 (2) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvaan asunto- tai kiinteistöyhtiöön, joista sen omia tytäryhtiöitä on 2 (2).

1) Tytäryhtiö

2) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportoitajalle omistusyhteysyritys.

3) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportoitajalle muu sijoitus.

4) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, jota ei yhdistellä.

7.2 Muut sijoitukset

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Kotimaiset yhtiöt, noteeratut					
Muut		88 000,00	792 747,31	1 277 646,50	
Yhteensä		88 000,00	792 747,31	1 277 646,50	
Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat					
Muut		18 805,00	789 631,49	789 631,49	
Yhteensä		18 805,00	789 631,49	789 631,49	
Sijoitusrahastot					
Amundi ETF MSCI EM Asia UCITS ETF			654 677,87	685 311,21	Ranska
BNP Paribas Global Senior Corporate Loans			2 820 094,92	2 820 094,92	Ranska
Erikoissij.rahasto LähiTapiola AIF Eurooppa			4 889 464,66	6 967 130,67	Suomi
Erikoissij.rahasto LähiTapiola AIF High Yield			3 743 001,34	3 887 625,86	Suomi
Erikoissij.rahasto LähiTapiola AIF Pitkäkorko			4 078 501,67	4 078 501,67	Suomi
Erikoissij.rahasto LähiTapiola AIF Yrityslaina			8 577 242,11	8 819 853,17	Suomi
Erikoissijoitusrahasto LähiTapiola AIF USA ESG			1 520 365,31	2 863 231,50	Suomi
LähiTapiola Eurooppa Keskisuuret ESG B			928 863,09	1 197 083,79	Suomi
LähiTapiola Eurooppa Markkina A			3 863 090,21	4 981 290,94	Suomi
LähiTapiola High Yield A			2 767 120,66	2 911 217,15	Suomi
LähiTapiola High Yield B			4 173 459,19	4 235 640,00	Suomi
LähiTapiola Hyvinvointi ESG B			767 589,40	1 577 508,60	Suomi
LähiTapiola Kasvu ESG B			696 133,28	1 024 158,00	Suomi
LähiTapiola Kehittynyt Aasia ESG B			613 125,56	790 347,30	Suomi
LähiTapiola Kehittävät Korkomarkkinat B			2 413 827,27	2 413 827,27	Suomi
LähiTapiola Kestävä Vaikuttajakorko A			8 575 439,39	8 793 632,28	Suomi
LähiTapiola Kestävä Ympäristö A			450 250,93	874 563,37	Suomi
LähiTapiola Korkomaailma B			3 584 687,73	3 634 908,94	Suomi
LähiTapiola Lyhytkorko ESG A			2 207 345,31	2 217 958,43	Suomi
LähiTapiola Pitkäkorko ESG B			6 258 106,36	6 258 106,36	Suomi
LähiTapiola Pohjoinen Yrityskorko ESG B			4 017 495,07	4 017 495,07	Suomi
LähiTapiola Pohjoismaat ESG A			1 209 523,90	1 874 324,24	Suomi
LähiTapiola Reaalikorko ESG A			2 250 000,00	2 462 739,97	Suomi
LähiTapiola Sijoituskiinteistöt A			2 715 767,33	2 941 176,02	Suomi
LähiTapiola Suoja A			1 261 467,19	1 364 608,41	Suomi
LähiTapiola USA Keskisuuret ESG B			604 303,95	1 189 233,17	Suomi
LähiTapiola USA Markkina A			1 454 735,32	2 883 891,70	Suomi
LähiTapiola Yrityskorko ESG B			15 109 919,18	15 532 135,81	Suomi
PIMCO GIS Emerging Markets Bond ESG Fund			2 375 354,46	2 880 182,06	Irlanti
S-Pankki Fenno Osake			1 211 109,36	1 821 293,57	Suomi
S-Pankki Kehittävät Markkinat ESG Osake			1 510 496,91	1 730 579,39	Suomi
X-Trackers iBoxx Sovereigns Eurozone Ind. ETF			1 000 000,36	1 052 482,24	Saksa
Muut			675 401,30	898 396,80	
Yhteensä			98 977 960,59	111 680 529,88	
Pääomasijoitusrahastot					
Luotsi Asuntorahasto Ky			843 389,83	843 389,83	Suomi
LähiTapiola Keskustakiinteistöt Ky			1 840 356,00	1 840 356,00	Suomi
Muut			1 137 903,94	1 282 479,69	
Yhteensä			3 821 649,77	3 966 225,52	
Muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet yhteensä		106 805,00	104 381 989,16	117 714 033,39	

8. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset**2021**

	Aineettomat oikeudet ja pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Kalusto
Hankintameno 1.1.	4 210 138,79	880 809,00	1 637 752,95
Lisäykset	694 542,00	247 711,00	2 579,20
Siirrot erien välillä	810 557,00	-810 557,00	0,00
Hankintameno 31.12.	5 715 237,79	317 963,00	1 640 332,15
Kertyneet poistot 1.1.	-1 193 110,63	0,00	-948 046,47
Tilikauden poistot	-694 051,72	0,00	-173 071,43
Kertyneet poistot 31.12.	-1 887 162,35	0,00	-1 121 117,90
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 828 075,44	317 963,00	519 214,25

9. Oman pääoman muutokset ja arvonnkorotusrahaston erittely**9.1 Oman pääoman muutokset**

	1.1.2021	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2021
Pohjarahasto	3 574 574,92	0,00	0,00	3 574 574,92
Takuupääoma	13 693 655,45	0,00	0,00	13 693 655,45
Varmuusrahasto	28 069 734,98	3 674 626,37	-169 801,33	31 574 560,02
Käyttörahaslo	233 709,00	200 000,00	-109 000,00	324 709,00
Tilikauden voitto	3 874 626,37	6 175 424,75	-3 874 626,37	6 175 424,75
<i>Oman pääoman muutokset yhteensä</i>	49 446 300,72	10 050 051,12	-4 153 427,70	55 342 924,14

9.2 Laskelma voitonjakokelpoisista varoista**31.12.2021**

Tilikauden voitto	6 175 424,75
+ Muu vapaa pääoma	
Varmuusrahasto	31 574 560,02
Käyttörahaslo	324 709,00
<i>Voitonjakokelpoiset varat yhteensä</i>	38 074 693,77

10. Korvausvastuu**2021****2020****Korvausvastuun riittävyys**

Muu tapaturma ja sairaus	872 548,23	460 684,44
Moottoriajoneuvon vastuu	-624 532,78	220 592,36
Maa-ajoneuvot	712 598,53	316 140,16
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	-36 320,38	-8 620,38
Palo- ja muu omaisuusvahinko	1 816 909,88	189 010,12
Vastuu	-258 630,75	836 498,35
Oikeusturva	-205 879,26	-5 249,80
Muut	53 093,62	78 816,08
	2 329 787,09	2 087 871,33

11. Muut pakolliset varaukset**2021****2020**

Keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraus	163 835,00	110 899,00
	163 835,00	110 899,00

12. Laskennalliset verovelat**2021****2020**

Arvostuseroista laskettu verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana

834 800,00

553 700,00

834 800,00553 700,00**13. Saamiset ja velat****13.1 Saamisten erittely****2021****2020****Saamiset saman konsernin yrityksiltä**

Muut saamiset

53 574,07

25 334,00

53 574,0725 334,00**13.2 Velkojen erittely****2021****2020****Velat saman konsernin yrityksille**

Ostovelat

387 187,00

350 778,88

Muut velat

174 026,42

203 993,81

561 213,42554 772,69**13.3 Siirtovelkojen erittely****2021****2020**

Velat henkilöstölle

1 454 839,53

1 406 445,41

Muut siirtovelat

575 163,46

500 106,53

2 030 002,991 906 551,94

14. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

14.1 Taseeseen sisältyvät vastuusitoumukset ja vastuut

	2021	2020
Vuokravastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	76 062,69	73 814,13
Seuraavina vuosina maksettava määrä	0,00	28 592,28
	<u>76 062,69</u>	<u>102 406,41</u>
Arvonlisäverovastuut		
Arvonlisäverotuksen ryhmäkisteröintiin liittyen		
Konserniyritykset	-908 141,28	-5 892,79
Yhteistoimintayritykset	-1 149 261,87	903 615,99
	<u>-2 057 403,15</u>	<u>897 723,20</u>
<i>Positiivinen alv-vastuu = alv-velka</i>		
<i>Negatiivinen alv-vastuu = alv-saaminen</i>		
Kiinteistöinvestointien arvonlisäverolain 120§:n mukainen tarkistusvastuu		
- 10 v. tarkistuskausi		
Muut ryhmän yritykset	41 315 064,70	40 798 941,88
	<u>41 315 064,70</u>	<u>40 798 941,88</u>
Muut vastuusitoumukset		
Sijoitussitoumukset	16 627 472,50	18 311 865,12
Merkintäsitoumukset	175 667,02	0,00
	<u>16 803 139,52</u>	<u>18 311 865,12</u>

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, joka määrittelee periaatteet LähiTapiola Keskinäisen Vakuutusyhtiön johtaman ryhmittymän yhtiöiden vakavaraisuuden varmistamiseksi. Yhteisvastuusopimuksesta on kerrottu tarkemmin toimintakertomuksen Vakavaraisuus ja riskienhallinta -osiossa.

15. Lähipiirilainat ja -liiketoimet

Yhtiön lähipiirireksteri on laadittu VYL:n lähipiirimääritelmän mukaisesti.

Yhtiöllä ei ole lähipiiriliiketoimia, jotka olisi tehty muita kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen.

Yhtiö ei ole myöntänyt lainoja lähipiirilleen.

Arvonlisäveron ryhmäkisteröintiin liittyvästä vastuusitoumuksesta on kerrottu liitteellä 14.

Tulosanalyysi ja muut liitetiedot, LähiTapiola Pirkanmaa

TULOSANALYYSI

	2021	2020	Muutos	€1 000 Muutos %
Vakuutusmaksutuotot	63 218	58 457	4 762	8,1 %
Korvauskulut	-46 064	-42 142	-3 921	9,3 %
Liikekulut	-13 234	-13 328	95	-0,7 %
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	3 921	2 986	935	31,3 %
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset ja niiden oikaisut	3 527	1 831	1 696	92,6 %
Muut tuotot ja kulut	313	85	228	268,8 %
Liikevoitto	7 761	4 902	2 859	58,3 %
Tasoitusmäärän muutos	0	0	0	
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	7 761	4 902	2 859	58,3 %
Tuloverot ja muut välittömät verot	-1 585	-1 027	-558	54,3 %
Kauden voitto	6 175	3 875	2 301	59,4 %
Liikevoitto	7 761	4 902	2 859	58,3 %
Arvostuserojen muutos	6 122	411	5 712	1391,1 %
Kokonaistulos	13 883	5 313	8 570	161,3 %

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Sijoitusjakauma käyvin arvoin 1.1. - 31.12.2021

Korkosijoitukset yhteensä

Lainasaamiset ¹⁾

Joukkovelkakirjalainat

Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}

Osakesijoitukset yhteensä

Noteeratut osakkeet ³⁾

Pääomasijoitukset ⁴⁾

Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾

Kiinteistösijoitukset yhteensä

Suorat kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset

Muut sijoitukset

Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾

Hyödykesijoitukset

Muut sijoitukset ⁷⁾

Sijoitukset yhteensä

Johdannaisten vaikutus ⁹⁾

Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä

Perusjakauma				Riskijakauma		
31.12.2021		31.12.2020		31.12.2021		31.12.2020
milj. eur	%	milj. eur	%	milj. eur	%	%
82,5	41,5	72,7	40,0	82,5	41,5	40,0
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
75,9	38,2	65,3	35,9	75,9	38,2	35,9
6,6	3,3	7,4	4,1	6,6	3,3	4,1
74,5	37,5	68,5	37,6	74,5	37,5	37,6
33,5	16,9	27,6	15,2	33,5	16,9	15,2
37,3	18,8	36,1	19,9	37,3	18,8	19,9
3,7	1,9	4,7	2,6	3,7	1,9	2,6
41,6	20,9	40,6	22,4	41,6	20,9	22,4
16,0	8,0	15,5	8,6	16,0	8,0	8,6
25,6	12,9	25,1	13,8	25,6	12,9	13,8
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
198,6	100,0	181,8	100,0	198,6	100,0	100,0
198,6	100,0	181,8	100,0	198,6	100,0	100,0

Jvk-salkun modifioitu duraatio

4,6

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Riskijakauma voidaan esittää vertailukausilta sitä mukaa kun tietoa kertyy (ei taannehtivasti).

Mikäli luvut esitetään vertailukausilta ja kaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia, tulee tästä antaa tieto.

9) Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla +/-.

Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan.

10) Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana 'Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä'-rivin loppusummaa.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle 1.1. - 31.12.2021

	Netto- tuottojen markkina- arvo ⁸⁾	Sitoutunut pääoma	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle				
			2021	2020	2019	2018	2017
	milj. eur	milj. eur	%	%	%	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	0,2	79,9	0,3	1,6	5,7	-1,9	3,5
Lainasaamiset ¹⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Joukkovelkakirjalainat	0,2	72,6	0,3	1,8	6,2	-2,2	4,0
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	0,0	7,3	-0,1	0,1	0,9	-0,1	0,2
Osakesijoitukset yhteensä	8,6	69,0	12,5	2,8	11,5	-1,2	8,6
Noteeratut osakkeet ³⁾	6,7	27,8	24,1	4,4	27,8	-6,0	11,0
Pääomasijoitukset ⁴⁾	1,7	36,3	4,7	2,0	3,5	4,8	3,7
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	0,2	4,9	4,0	2,4	3,6	-0,2	2,6
Kiinteistösijoitukset yhteensä	1,6	40,2	3,9	-0,7	2,5	4,5	4,3
Suorat kiinteistösijoitukset	0,5	15,6	3,2	0,8	3,1	3,2	-1,3
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	1,1	24,6	4,4	-1,6	2,1	5,1	5,4
Muut sijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,4	-1,3	3,3
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut sijoitukset ⁷⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,4	-1,3	3,3
Sijoitukset yhteensä	10,4	189,1	5,5	1,6	7,1	-0,5	5,2
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-0,7						
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	9,6	189,1	5,1	1,2	6,7	-0,8	5,0

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat

Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta.

9) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

9 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

LähiTapiola Pirkanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Pirkanmaa) tilinpäätös on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakien mukaisesti. Lisäksi noudatetaan sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusyhtiön tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä annettua asetusta ja kirjanpitoasetuksen säännöksiä siten kuin edellä olevassa asetuksessa säädetään sekä vakuutusyhtiöitä valvo-
vien viranomaisten, sosiaali- ja terveysministeriön ja Finanssivalvonnan, päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita.

9.1 Laatimisperiaatteet

9.1.1 Aineettomien hyödykkeiden arvostus ja jaksotus

Muut pitkävaikutteiset menot

Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu huoneistojen perusparannusmenot sekä ICT-järjestelmien suunnittelu- ja ohjelmointimenot. Ne esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä.

9.1.2 Sijoitusten arvostus ja jaksotus

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistöosakkeet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon. Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoihin on voitu tehdä arvonnkorotus, mikäli niiden arvo on tilikauden päättyessä ollut pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Sijoitusomaisuudeksi katsottavan kiinteistön tai kiinteistöosakkeen arvonnkorotuksen vastaerä on tuloutettu tuloslaskelmassa vuodesta 1978 lähtien, ja sitä aikaisemmin tehdyt arvonnkorotukset on kirjattu sidot-

tuun omaan pääomaan arvonnkorotusrahastoon. Käyttöomaisuudeksi katsottavan sijoituksen vastaerä on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonnkorotusrahastoon.

Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonnalennukset palautetaan käyvän arvonn noustessa (tulosvaikutteisesti) enintään alkuperäiseen hankintameno-
noon saakka.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvonn määräisenä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Aikaisemmin tehdyt arvonnalennukset palautetaan osakkeiden ja osuuksien arvoon siltä osin kuin käypä arvo ylittää kirjanpitoarvon.

Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Tiedot lainaksi luovutetuista arvopapereista esitetään taseen liitetiedoissa.

Rahoitusmarkkinavälineet

Rahoitusmarkkinavälineitä ovat joukkovelkakirjalainat ja muut rahamarkkinainstrumentit. Rahoitusmarkkinavälineet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintahinnan erotus on jaksotettu korkotuotoiksi tai niiden vähennyksiksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Vastaerä on kirjattu rahoitusmarkkinavälineen hankintameno-
nön lisäykeksi tai vähennykseksi. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvonnmuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonnalennukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonnalennuksen palautukset, mikäli rahoitusmarkkinavälineen käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennnetun hankintamenon, enintään alkuperäiseen hankintameno-
noon saakka.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletesaamiset

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletesaamiset esitetään taseessa nimellisarvon tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvonn määräisenä. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvonnmuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonnalennukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonalennuksen palautukset, mikäli käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintamenon, enintään alkuperäiseen hankintamenuun saakka.

Johdannaissopimukset

Johdannaissopimuksia käytetään ensisijaisesti sijoitussalkkujen suojaukseen. Kirjanpidollisesti johdannaisia kuitenkin käsitellään pääasiassa ei-suojaavina, vaikka johdannaiset toimivat tehokkaina suojauksina.

Tilikauden aikana sopimusten sulkemisesta tai raukeamisesta syntyneet voitot ja tappiot on kirjattu tilikauden tuotoksi tai kuluksi.

Ei-suojaavat sopimukset

Ei-suojaavan tai ei-suojaavasti käsitellyn johdannaissopimuksen käyvän arvon ja sitä korkeamman kirjanpitoarvon negatiivinen erotus kirjataan kuluksi. Realisoitumattomia tuottoja ei kirjata.

Suojauslaskennan soveltaminen

Suojauslaskentaa käytettäessä johdannaisen negatiivinen arvonmuutos jätetään kirjaamatta kuluksi siltä osin kuin suojattavan kohteen arvonnousu kattaa sen. Se osa johdannaisen negatiivisesta arvonmuutoksesta, joka ylittää suojattavan kohteen arvon nousun, kirjataan kuluksi. Johdannaissopimuksen käyvän arvon ja sitä alemman kirjanpitoarvon erotus kirjataan tuotoksi suojattavasta tase-erästä kuluksi kirjattuun määrään asti. Jos suojattavasta tase-erästä ei tuloslaskelmaan kirjata arvonmuutosta, ei suojaavasta sopimuksesta kirjata arvostustuottoa tai -kuluja.

9.1.3 Sijoitusten käypien arvojen määrittäminen

Kiinteistösijoitukset

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoina käytetään markkinaperusteisia käypiä arvoja. Kiinteistösijoitusten arvioinnissa sovelletaan IVS:n (International Valuation Standards) sekä hyvän kiinteistöarvointitavan (ns. AKA-kriteerit) mukaisia arviointiperiaatteita ja niiden arviointimenetelmille asettamia vaatimuksia.

Asuntokohteet arvioidaan pääosin vertailukauppoihin perustuvalla kauppaa-arvomenetelmällä. Toimitilakohteiden pääasiallisena arviointimenetelmänä käytetään tuottoarvoon perustuvaa kassavirtamenetelmää. Erikoiskohteet arvioidaan kohteeseen parhaiten soveltuvalla markkinaperusteisella arviointimenetelmällä. Valtion asuntolainoin lainoitettujen kiinteistösijoitusten käypänä arvona pidetään aravavuokra-asuntojen ja aravavuokralojen käytöstä, luovutuksesta ja omaksi lunastamisesta annetun lain (1190/1993) 10 §:n mukaista luovutuskorvausta.

Arvonmäärityksen tekee Finanssivalvonnan edellyttämällä tavalla joko ulkopuolinen auktorisoitu kiinteistöarvioitsija tai LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy:n asiantuntijat ulkopuolisen auktorisoidun kiinteistöarvioitsijan ohjeistamana ja auditoimana.

Osakkeet, osuudet ja rahoitusmarkkinavälineet

Noteerattujen arvopapereiden sekä sellaisten arvopapereiden, joille on olemassa markkinat, käypänä arvona on käytetty vuoden viimeisintä kaupantekokurssia tai sen puuttuessa ostokurssia. Muiden sijoitusten osalta on käypänä arvona käytetty todennäköistä luovutushintaa, kirjanpitoarvoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa. Pääomasijoitusrahastojen käypänä arvona on käytetty hankintamenoa tai hallinnointiyhtiön ilmoittamaa arviota rahaston käyvästä arvosta.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletesaamiset

Lainasaamisten, talletusten ja jälleenvakuutustalletesaamisten käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa ottaen huomioon luottotappiovaaran edellyttämä nimellisarvon alentaminen todennäköiseen arvoon.

9.1.4 Saamisten arvostus

Vakuutusmaksusaamiset

Vakuutusmaksusaamiset esitetään taseessa enintään todennäköisen arvon määräisenä. Vakuutusmaksusaamisten nimellisarvosta on vähennetty kokemusperäinen raukeaminen, jolloin saadaan niiden todennäköinen arvo. Saaminen, josta ei todennäköisesti saada maksusuoritusta, kirjataan luottotappioksi.

Ulkomaanrahamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahaksi Euroopan Keskuspankin tilinpäätöspäivänä julkaisemaan kurssiin. Muiden sijoitusten osalta on käytetty hankinta-ajankohdan kurssia tai sitä alempaa tilinpäätöspäivän kurssia.

Valuuttakurssierot on kohdistettu kyseisten tulojen ja menojen oikaisueriksi. Rahojen ja pankkisaamisten sekä talletusten valuuttakurssierot samoin kuin erät, joita ei ole voitu kohdistaa suoraan tulon tai menon oikaisuksi, on kirjattu sijoitustoiminnan valuuttakurssivoitoksi tai -tappioksi.

9.1.5 Poistot ja poistoero

Rakennusten ja niiden ainesosien, kaluston, aineettomien oikeuksien ja pitkävaikutteisten menojen hankintameno on aktivoitu ja se kirjataan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Arvioidut poistoaajat ovat hyödykeryhmäkohtaisesti keskimäärin seuraavat:

Aineettomat hyödykkeet

- Huoneistojen peruskorjaukset 3-10 v
- ICT-järjestelmien suunnittelukustannukset 5-10 v

Kiinteistöt

- Asuin-, toimisto- ja hotellirakennukset 40-50 v
- Tavaratalo-, myymälä- ja rakennukset 30-40 v
- Teollisuus-, varasto ym. rakennukset 20-30 v
- Rakennusten ainesosat, menojäännöspoisto 25 %

Kalusto

- Konttorikoneet, -kalusto yms., menojäännöspoisto 25 %

Rakennusten olennaisten perusparannusten vaikutus pitoaikaan arvioidaan erikseen. Tuloutettujen arvonorotusten osalta on tehty poistot kyseisen erän pitoajan mukaan.

Kirjanpidossa tehtyjen kokonaispoistojen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertynyt erotus merkitään taseen vastattaviin erään "Tilinpäätössiirtojen kertymä, poistoero" ja tilikauden aikainen poistoeron lisäys tai vähennys esitetään tuloslaskelmassa erikseen.

9.1.6 Muut erät

Muut velat

Muut velat kuin vakuutustekninen vastuuvelka merkitään taseeseen nimellisarvoon.

Välittömät verot

Tuloslaskelmassa välittömät verot on esitetty suoriteperusteisesti.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Verotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen välisiin jaksotuseroihin ja muihin väliaikaisiin eroihin liittyvät laskennalliset verovelat ja -saamiset esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. Liitetiedoissa esitetään arvostuseroista laskettu laskennallinen verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana.

Verotusperusteiset varaukset

Kirjanpito- ja verolainsäädännön perusteella on tehty tulosvaikutteisia varauksia.

Pakolliset varaukset

Tuotoista on vähennetty pakollisina eläkevarauksina velvoitteista vastaisuudessa aiheutuvat eläkemenot ja mahdolliset työttömyyseläkemenot, jotka kohdistuvat päätyneeseen tai aikaisempaan tilikauteen. Muina varauksina tuotoista on vähennetty keskeneräisten vahinkojen viivästyskorvaukset.

9.1.7 Selostus eläketurvasta ja eläkemenojen jaksottamisesta

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEL -vakuutuksella.

Mahdollinen lisäeläketurva, jossa etuina ovat vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläke sekä kuolemantapauskorvaus omaisille, on järjestetty vakuutuksella. Lisäeläke kartuttaa eläkettä vuosittain pääsääntöisesti 0,2 prosenttia TyEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevasta vuosiansiosta.

LähiTapiola Pirkanmaan toimitusjohtajan eläkeikä on 63-68 vuotta. Muiden johtajien eläkeikä on kulloinkin voimassa olevan työeläkelainsäädännön mukainen tai sitä alempi, mikäli toimisuhte on sovittu päättyväksi ennen lain mukaista eläkeikää.

Eläkevakuutusmaksut on kirjattu kuluksi suoriteperusteisesti.

9.1.8 Vakuutustekninen vastuuvelka

Vakuutusmaksuvastuu

Vakuutusmaksuvastuu sisältää tilivuonna ja aikaisempina vuosina kertyneestä vakuutusmaksutulosta sen osan, jota vastaava riski kohdistuu tilivuoden jälkeiseen aikaan. Samanlainen jaksotus tehdään myös tulevan jälleenvakuutuksen palkkioihin. Vakuutusmaksuvastuun määrä lasketaan pro rata parte temporis -periaatteen mukaisesti. Vakuutusmaksuvastuusta ei ole vähennetty vakuutusten aktivoituja hankintamenoja eikä vakuutusmaksuvastuuseen sisälly siirtovastuun täydennyseriä.

Korvausvastuu

Korvausvastuu sisältää tilivuoden jälkeen yhtiön suoritettavaksi tulevat korvausmäärät, jotka aiheutuvat tilivuonna tai aikaisemmin sattuneista vahingoista ja muista vakuutustapahtumista. Korvausvastuuseen sisältyy tasoitusmäärä. Tasoitusmäärä on runsasvahinkoisten vuosien varalle laskettu puskuri, jolla pyritään varmistamaan vastuuvelan riittävyys myös silloin, kun vastuuvelkaan oleellisesti vaikuttavat tekijät heilahtelevat epäsuotuisasti.

Vakuutusvalvontaviranomainen vahvistaa tasoitusmäärälle laskentasaännöt yhtiökohtaisesti.

Eläkemuotoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa, mukaan lukien tuntemattomat vahingot sovelletaan 0,5 (vuoden 2020 tilinpäätöksessä 1,0) prosentin laskuperustekorkoa.

Eläkemuotoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa käytetään vahinkovakuutuksen referenssikuolevuusmallia K2021, joka on laadittu Tapaturmavakuutuskeskuksen ja Vakuutuskeskuksen yhteistyönä.

9.2 Laatimisperiaatteissa tapahtuneet muutokset, jotka vaikuttavat tilikauden ja edellisen tilikauden tuloksen vertailukelpoisuuteen

Vastuuvelan laskennan muutokset

Laskuperustekorkoa muutettiin vuonna 2021 1,0 prosentista 0,5 prosenttiin ja sen vaikutus näkyi kertaluontoisena korvausvastuun lisääntymisenä. Vuoden 2021 tilinpäätöksessä laskuperustekoron muutos lisäsi yhtiön korvausvastuun määrää 4,6 miljoonalla eurolla. Laskuperustekoron laskun taustalla on ennen kaikkea viime vuosina yleisesti madaltunut korkotaso. Eläkepääomien määrittämisessä otettiin käyttöön uusi kuolevuusmalli K2021, jonka vaikutus näkyy kertaluontoisena korvausvastuun laskuna. Vuoden 2021 tilinpäätöksessä kuolevuusmallin muutos vähensi korvausvastuun määrää 1,6 miljoonalla eurolla.

Laskuperustekorkoa muutettiin myös vuonna 2020 1,2 prosentista 1,0 prosenttiin ja sen vaikutus näkyi kertaluontoisena korvausvastuun lisääntymisenä. Vuoden 2020 tilinpäätöksessä laskuperustekoron muutos lisäsi yhtiön korvausvastuun määrää yhteensä 1,7 miljoonalla eurolla. Lisäksi laskuperusteisiin tehtiin muita vähäisempiä tarkennuksia.

9.3 Tunnuslukujen laskentakaavat ja laskentaperiaatteet

9.3.1 Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vahinkovakuutuksen liikevaihto

= Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa
+ Muut tuotot

Tulosanalyysi

Vahinkovakuutustoiminta

Vakuutusmaksutuotot
Korvauskulut
Liikekulut
Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut

Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta

Vakuutustekninen tulos ennen tasoitusmäärän muutosta

Vahinkovakuutusten sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonnkorotukset, niiden oikaisut ja arvonn muutokset

Muut tuotot ja kulut

Liikevoitto tai- tappio

Tasoitusmäärän muutos

Voitto tai tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja

Tilinpäätössiirrot

Tuloverot ja muut välittömät verot

Tilikauden voitto tai tappio

Kokonaistulos

= Liikevoitto tai -tappio
+ Taseen ulkopuolisten arvostuserojen, käyvän arvonn rahaston ja arvonnkorotusrahaston muutos

Hallituksen toimintakertomuksessa liikevoitosta (-tappiosta) käytetään termiä **liiketulos** ja tilikauden voitosta (tappiosta) termiä **tilikauden tulos**.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvonn)

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvonn suhteessa sitoutuneeseen pääomaan lasketaan sijoituslajeittain ja sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon kauden aikana tapahtuneet kassavirrat.

Kauden tuotto lasketaan ns. mukautettua Dietz:in kaavaa (aika- ja rahapainotettua kaavaa) käyttäen niin, että sitoutunut pääoma lasketaan lisäämällä kauden alun markkina-arvoon kauden aikaiset kassavirrat painotettuina sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä tai tapahtumakuukauden puolivälistä kauden loppuun.

Sijoitustoiminnan nettotuottoerittely

= Sijoitustoiminnan suorat nettotuotot kirjanpidossa
+ Arvonnmuutokset kirjanpidossa
+ Arvostuserojen muutos

Sijoitusjakauka käyvin arvonn

Sijoitussidonnaisen vakuutuksen sijoitukset eivät ole mukana sijoitusjakauksessa. Korkorahastoista pitkän koronn rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koronn rahastot rahamarkkinasijoituksiin.

Sijoitukset sijoitusrahastoihin ja niihin rinnastettaviin muihin yhteissijoitusyrityksiin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöihin luetaan kiinteistösijoituksiin.

Johdannaisten siirtyvissä erissä olevat laskennalliset arvostuserot ja ennakkomaksuissa olevat preemiot kohdistetaan alla olevalle omaisuus-erälle.

Raportin kohtaan Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset otetaan mukaan tase-erä Rahat ja pankkisaamiset, kauppahintasaamiset ja –velat sekä johdannaisten vakuudet.

Kokonaispääoman tuotto ilman sijoitussidonnaista vakuutusta prosentteina (käyvin arvoin)

$$\begin{aligned} & \text{Liikevoitto tai -tappio} \\ & + \text{Korkokulut ja muut rahoituskulut} \\ & + \text{Perustekorkokulu} \\ & + \text{Arvonkorotusrahastoon/käyvän arvon} \\ & \quad \text{rahastoon kirjattu arvonkorotus/peruutus} \\ & + \text{Sijoitusten arvostuserojen muutos} \\ & = \frac{\text{Taseen loppusumma}}{\text{+ Sijoitusten arvostuserot}} \times 100 \end{aligned}$$

Tunnusluvun jakaja lasketaan tilikauden ja edellisen tilikauden taseen mukaisten arvojen keskiarvona.

Perustekorkokululla tarkoitetaan diskontatun korvausvastuun purkautumisen vaikutusta yhtiön korvauskuluun sen diskontatessa pääomamuutokset eläkkeet ja/tai mahdolliset muut korvausvastuuerät. Se lasketaan kertomalla vuoden alun diskontattu korvausvastuu edellisen vuoden lopussa käytetyllä perustekorolla.

Tunnusluvussa muihin rahoituskuluihin sisällytetään muut vieraasta pääomasta aiheutuneet erät kuin korkokulut, esimerkiksi tuloslaskelman eriin kirjatut korollisen vieraan pääoman kurssivoitot ja -tappiot.

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Tunnusluku lasketaan keskiarvona kalenterikuukausien lopussa lasketuista henkilökunnan lukumääristä. Lukumäärässä otetaan huomioon palveluksessa olleiden henkilöiden mahdollinen osa-aikaisuus. Henkilökuntaan kuuluvaksi lasketaan ne henkilöt, joille maksetaan tilikauden aikana palkkaa.

9.3.2 Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vakuutusmaksutulo

= Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Vahinkosuhde

Vahinkosuhde prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Vahinkosuhde (ilman perustekorkokulua) prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman perustekorkokulua)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (ilman perustekorkokulua)}} \times 100$$

Tunnusluku lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.

Liikekulusuhde

$$= \frac{\text{Liikekulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Yhdistetty kulusuhde

Yhdistetty kulusuhde prosentteina

= Vahinkosuhde + Liikekulusuhde

Yhdistetty kulusuhde (ilman perustekorkokulua)

= Vahinkosuhde (ilman perustekorkokulua) + Liikekulusuhde

Riskisuhde (hallituksen toimintakertomus)

Riskisuhde prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Riskisuhde (ilman perustekorkokulua) prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja, ilman perustekorkokulua)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (ilman perustekorkokulua)}} \times 100$$

Toimintakulusuhde prosentteina (hallituksen toimintakertomus)

$$= \frac{\text{Liikekulut + Korvaustoiminnan hoitokulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

9.4 Riskienhallinnan liitetiedot

9.4.1 Yleistä riskienhallinnan järjestämisestä

Riskienhallinta on aktiivista ja ennakoivaa toimintaa, joka tunnistaa, arvioi, rajoittaa, hyödyntää ja valvoo liiketoiminnan uhkia sekä uusia mahdollisuuksia, jotka johtuvat muuttuvista ulkoisista ja sisäisistä olosuhteista tai LähiTapiolan omasta strategisesta tahtotilasta. Tavoitteena on edistää asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvuutta ja tukea liiketoiminnan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Vastuullisen yritystoiminnan periaatteiden mukaisesti ryhmässä huolehditaan ja tiedotetaan luotettavasti riskeistä sekä niiden hallinnasta asiakkaille ja muille sidosryhmille.

LähiTapiolan riskienhallintaa ohjaa LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden hallitusten hyväksymä riskienhallintapolitiikka, jossa on kuvattu yleiset periaatteet, joita sovelletaan pysyväisohjeina riskienhallinnan järjestämisessä. Poliitikassa määritellään riskienhallinnan käsitteet, pääalueet, prosessit sekä toteuttamisen ja valvonnan vastuut. Riskienhallintapolitiikka päivitetään vuosittain tai aina kun liiketoiminnan olosuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Riskienhallinnan pääalueet ja riskiluokat ovat:

Taloudelliset riskit

- Vakavaraisuuden hallinnan riski
- Markkinariskit
- Luottoriskit
- Likviditeettiriskit
- Keskittymäriskit
- Vakuutusriskit

Operatiiviset riskit

- Toiminnan suunnittelun riskit
- Prosessiriskit
- Järjestelmäriskit
- Henkilöstöriskit
- Juridiset riskit
- Tapahtuma- ja vahinkoriskit

Toimintaympäristön ja strategian riskit

- Yleisen toimintaympäristön riskit
- Markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksien riskit
- Kilpailun ja kilpailijoiden aiheuttamat riskit
- Strategisten valintojen riskit
- Ryhmätason erityisriskit

Tarkasteluvuoden aikana ryhmän riskienhallinnan periaatteita on täydennetty kestävyysriskien hallinnan osalta. Kestävyysriskillä tarkoitetaan ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyvää tapahtumaa tai olosuhdetta, jonka toteutumisella saattaisi olla sijoituksen arvoon, vastuun arvoon, yhtiön ansaintaan tai maineeseen liittyvä kielteinen vaikutus. Kestävyysriskeille on tyypillistä, että ne eivät muodosta omaa erillistä riskiluokkaa vaan realisoituvat olemassa olevien riskiluokkien kautta, jonka vuoksi niiden kartoitus on kytketty säännöllisesti toteuttavien liiketoiminnan riskikartoitusten yhteyteen.

9.4.1.1 Riskienhallinnan organisointi

Hallituksella on kokonaisvastuu riskienhallinnan järjestämisestä. Hallitus määrittelee riskienhallinnan tavoitteet, riskinottohalukkuuden, riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaatteet. Hallitus vahvistaa vuosittain riskienhallintaa käsittelevät suunnitelmat, varmistaa niiden huomioimisen toimintasuunnitelmissa sekä valvoo suunnitelmien toteuttamista ja noudattamista. Hallitus seuraa säännöllisesti riskienhallinnan tilaa ja keskeisimpien riskien kehitystä. Hallitus on perustanut erillisen Tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnan, jonka tarkoituksena on mm. avustaa hallitusta riskienhallintaan liittyvissä asioissa.

Riskienhallinnan vastuutus ja eri osapuolten tehtävät voidaan kuvata kolmen puolustuslinjan avulla. Jokaisella puolustuslinjalla ja jokaisella toimijalla on oma roolinsa osana riskienhallintajärjestelmän kokonaisuutta.

Ensimmäisen puolustuslinjan toimijoina toimitusjohtajat ja yhtiöiden muu johto vastaavat riskienhallinnan käytännön valmistelusta, toteuttamisesta ja toteuttamisen seurannasta. Yhtiöiden johtoryhmien ja riskienhallintaan liittyvien eri toimikuntien työjärjestyksissä on määritelty näiden tehtävät riskienhallinnassa ja -valvonnassa. Liiketoimintayksiköt vastaavat

oman toimintansa riskien kartoittamisesta sekä niihin liittyvien riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamisesta. Jokainen työntekijä on velvollinen kertomaan havaitsemistaan riskeistä tai riskienhallinnan kehittämiskohteista.

Toisen puolustuslinjan muodostavat tuki- ja kontrollitoiminnot. Riskienhallinnan valvonnasta vastaa aina muu kuin operatiivisesta toiminnasta vastaava taho. Aktuaari-, riskienhallinta- ja compliance-toiminnot avustavat hallitusta ja johtoa riskienhallinnan valvonnassa. Myös talous- ja taseenhallintatoiminnot avustavat hallituksia liiketoiminnan seurannan käytännön toteuttamisessa. Kolmannen puolustuslinjan toimijana sisäinen tarkastus tukee esimiehiä valvontavelvollisuuden toteuttamisessa arvioimalla liiketoimintojen sisäisen valvonnan tilaa sekä tuottamalla johdolle ja toimintojen vastuuhenkilöille informaatiota ja toimenpide-ehdotuksia valvonnan tehostamiseksi. Lisäksi tilintarkastus valvoo riskienhallinnan toteuttamista.

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen hallituksella on LähiTapiola-ryhmän ylimmän emoyrityksen hallituksena vastuu ryhmän riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan järjestämisestä ja valvonnasta. Ryhmän riskienhallintakomitealla on keskeinen rooli ryhmän riskienhallinnan toimintaperiaatteiden valmistelussa sekä ryhmän riskien seurannassa ja valvonnassa. Ryhmän taseenhallintakomitea on taseriskien hallinnan, seurannan ja kehittämisen päätöksenteon elin, ja se raportoi suoraan hallitukselle. Komitea vastaa siitä, että taseriskien hallinta on järjestetty asianmukaisesti ja pääomat ovat tehokkaassa käytössä. Hallitus nimittää sijoitustoiminnan johtoryhmän, joka vastaa sijoitustoiminnan käytännön organisoinnista ja operatiivisesta markkinariskien valvonnasta.

Riskienhallintatoiminnon tehtävänä on avustaa yhtiöiden hallituksia ja muita toimintoja tehokkaan riskienhallinnan varmistamiseksi. Toiminto seuraa riskienhallintajärjestelmän toimivuutta ja yhtiöiden riskiprofiilia kokonaisuutena sekä raportoi riskeille altistumisesta. Lisäksi toiminto neuvoo hallitusta riskienhallintaa koskevissa asioissa.

9.4.1.2 Raportointi

Taloudellisen informaation oikeellisuus varmistetaan riittävän ajantasaisella ja tiheällä raportoinnilla, säännöllisillä täsmäytysrutiineilla, kattavalla

ja ajan tasalla olevalla dokumentaatiolla raportoinnissa käytettävistä laskentamenetelmistä ja järjestelmistä. Lisäksi liiketoimintojen päätöksenteko ja raportointitoiminnot on organisatorisesti eriytetty.

9.4.2 Vakuutustoiminnan riskienhallinta

Ryhmän vakuutustoiminnan riskejä ovat vahinkovakuutustoiminnan riskit, henkivakuutustoiminnan riskit ja sijoitusriskit.

9.4.2.1 Vahinkovakuutustoiminnan riskit

Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutus tuotteiden hinnoitteluun ja riskienvalintaan, inflaatioon, korkotason vaihteluun, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin, ammattitauteihin ja jälleenvakuutussuojoihin.

Hinnoitteluriskillä tarkoitetaan sitä, että vakuutusmaksut eivät riitä kattamaan vakuutussopimuksista aiheutuvia korvaussuorituksia ja toimintakuluja. Tärkeimmät hinnoitteluriskit liittyvät käytettyjen tariffimallien riskimaksujen riittävyyteen sekä kannattavuuden ja vahinkojen seurannan prosesseihin sekä niiden huomioon ottamiseen vakuutusten hinnoittelussa ja merkintäpolitiikassa.

Vakuutusten merkintäpolitiikka määrittelee sallitut vakuutusriskit. Hallitus hyväksyy vakuutusliiketoiminnan kannattavuustavoitteet ja hinnoittelustrategia ohjaa riskivastaavaa sekä oikeudenmukaista hinnoittelua. Vakuutusten merkintäpolitiikan ja hinnoittelustrategian avulla määriteltyjen tavoitteiden toteutumisesta vastaavat liiketoimintayksiköt. Hinnoitteluun ja vakuutusmaksutasoon liittyviä riskejä hallitaan raportointi- ja laskentajärjestelmien jatkuvalla kehittämisellä, jotta tarvittavat muutokset maksutasossa saadaan yhä nopeammin korjattua. Erityisen riskialttiita vakuutusriskejä merkitään joko rajoitetusti tai ne jätetään kokonaan merkitsemättä.

Asiakasriskejä hallitaan asiakasvalintaohjeilla, niiden noudattamisen seurannalla, vahinkorekisterin käytöllä sekä esimerkiksi vakuutustutkijoiden toiminnalla. Suurien riskikeskittymien vaikutuksia minimoidaan säännöllisellä keskittymien tarkastelulla riskiasiantuntijoiden toimesta. Pyrittäessä entistä parempaan asiakasvalintaan ja riskivastaavaan hinnoitteluun, yhtenä tärkeänä keinona ovat liiketoimintayksiköiden ylläpitämät merkintä- ja hinnoitteluvaltuudet.

Ryhmän tutkimusryhmä tutkii, torjuu ja ennaltaehkäisee vakuutustointaan kohdistuvaa vakuutusrikollisuutta. Asiakkaiden luotto- ja taustatietojen tarkistaminen ennen asiakasvalintaa ja epäselvien vahinkojen selvittely ovat tärkeä osa tutkimusryhmän toimintaa. Vakavampien tapausten hoito siirretään viranomaisille. Tehokkaalla asiakasvalinnalla on tarkoitus pitää luottotappiot ja korvauskulut tavoitteiden mukaisella tasolla.

Vastuuvelan riittävyysriskillä tarkoitetaan sitä, että vastuuelkaan varattu määrä ei riitä varausvuoden jälkeen maksettavaksi tulevien korvausten suorittamiseen. Riskin alariskejä ovat mm. inflaatoriski, korkoriski, pitkäikäisyysriski ja ammattitautiriski.

Inflaatoriski liittyy esimerkiksi henkilövahinkojen sairaanhoitoon ja kuntoutukseen liittyviin kassavirraltaan pitkäkestoisiin korvauksiin. Riski toteutuu, mikäli maksettavien korvausten taso nousee inflaation takia korkeammaksi, kuin on hinnoittelussa ja korvausvastuun laskennassa oletettu, jolloin vakuutusmaksut ja korvausvastuu osoittautuvat riittämättömiksi.

Korkoriski ja **pitkäikäisyysriski** koskevat lähinnä liikenne- ja työtapaturmavakuutuksen pitkäkestoisia eläkemutoisia korvausvastuita. Vastuita laskettaessa kassavirrat diskontataan perustekorolla. Korkoriski toteutuu, mikäli tulevaisuudessa ei saada vähintään perustekorona mukaista tuottoa vastuita kattavalle omaisuudelle. Pitkäikäisyysriskillä tarkoitetaan korvausvastuun määräämiseen liittyvän tulevan kuolevuuskehityksen arvioinnin epävarmuutta. Pitkäikäisyysriski realisoituu silloin, jos kuolevuus osoittautuu tulevina vuosina oletettua alhaisemmaksi, jolloin eläkkeitä joudutaan maksamaan odotettua pitempään.

Ammattitautiriski koskee ainoastaan työtapaturmavakuutusta. Ammattitautilla tarkoitetaan ammattitautilain mukaisesti työsuhteeseen liittyvää terveydellistä haittaa, joka syntyy yleensä pitkäkestoisen altistumisen seurauksena fysikaalisesta, kemiallisesta tai biologisesta tekijästä ja ilmenee usean vuoden kuluttua itse altistumisesta. Ammattitautiriski toteutuu, mikäli ammattitauteja ilmenee odotettua enemmän, jolloin vakuutusmaksut ja korvausvastuu osoittautuvat riittämättömiksi.

Kirjanpidon vastuuelan laskuperusteissa määritellään eri vakuutusluokkien vastuuelan määrätymisperiaatteet. Korvausvastuun diskontauksessa käytettävä laskuperustekorko (0,5 %) määrätään siten, että se ei ylitä vastuuta kattavan omaisuuden turvaavasti määrättyä sijoitustuoton

tasoa vahinkojen arvioituna selviytymisaikana. Laskuperusteet ovat korkotason ja kuolevuuden osalta sekä muilta määrätymisperiaatteiltaan turvaavat. Vastuuvelan riittävyttä seurataan vuosittain ja tarvittaessa perusteisiin tehdään tarkistuksia. Vakavaraisuuslaskennassa vastuuelan arvostaminen eroaa kirjanpidon arvostamisesta. Vakavaraisuuslaskennassa vastuuelan arvostamisessa pyritään markkinaehtoisuuteen mm. diskonttaamalla vastuuelka riskittömällä korkokäyrällä.

Kirjanpidon vakuutusmaksuvastuu määrätään ns. siirtovastuuna pro rata -säännön mukaisesti johdettujen vakuutusluokkakohdaisten kertomien avulla. Eläkemutoinen korvausvastuu arvioidaan Tapaturmavakuutuskeskuksen ja Vakuutuskeskuksen yhteistyössä kehittämällä 2021 kuolevuusmallilla, jossa eläkkeensaajan kuolevuuteen vaikuttaa ikä, sukupuoli ja syntymävuosi. Suuret, tietyn eurorajan ylittävät vahingot varataan vahinkokohtaisesti osaksi korvausvastuuta. Muiden tunnettujen ja tuntemattomien vahinkojen korvausvastuu (kollektiivivaraus) määrätään tilastollisesti noudattaen tavanomaisia aktuaarillisia menetelmiä. Turvaavuutta lisätään varaamalla varmuuslisä osaksi kollektiivivarausta. Vahinkojen tulevia käsittelykuluja varten tehtävä hoitokuluvaraus määrätään suhteellisenä osuutena varsinaisen korvausvastuun määrästä.

Jälleenvakuutussuojiin liittyvät riskit koskevat jälleenvakuutuksenantajien luotettavuutta, suojien hankkimisessa noudatettavia hajautusperiaatteita ja suurten yksittäisten riskikohteiden merkinnässä noudatettavia periaatteita, erityisesti koskien jälleenvakuutussuojan varmistamista ennen ensivakuutusriskin merkitsemistä. Lisäksi EML-arvioihin (Estimated Maximum Loss) liittyvät arviointivirheet voivat toteutuessaan olla vahingollisia ja riskiä hallitaankin jälleenvakuutusrakenteeseen sisältyvällä EML-murtumasuojalla.

Jälleenvakuutussuojiin liittyvää riskiä hallitaan hallituksen vahvistamien jälleenvakuutusohjelman ja jälleenvakuutussuojien hankintaohjeen avulla. Jälleenvakuutussuojia ja -ohjelmia suunniteltaessa otetaan huomioon vakuutuskannan rakenne, vakuutusluokkien erilaiset volyymit, riskien mahdollinen kumulaatio sekä vakavaraisuusasema. Näiden tekijöiden perusteella asetetaan vakuutusluokkakohdaiset omapidätysrajat, jotka määrittelevät suurimmat omalla vastuulla pidettävät määrät yksittäisissä riskeissä.

Jälleenvakuuttajiksi hyväksytään vain luottoluokituksestaan riittävän vakavaraisia yhtiöitä. Suurin osa jälleenvakuutuksesta on sijoitettu yhtiöihin, joiden luottoluokitus on Standard & Poor'sin mukaan vähintään (A). Jälleenvakuutussuojat hankitaan hajautetusti riittävän useilta jälleenvakuutuksen antajilta hallituksen asettamien limiittien perusteella. Jälleenvakuutuksen saatavuuteen ja suojien aukottomuuteen liittyviin riskeihin varaudutaan tiiviillä ensi- ja jälleenvakuutuksen yhteistyöllä tekemällä ensivaikutussopimuksiin ja -tarjouksiin tarvittavat muutokset ajoissa.

9.4.3 Sijoitusriskit

Sijoitusriskeiksi luetaan markkinariskit, luotto- ja vastapuoliriskit sekä likviditeettiriskit. Markkinariskeillä tarkoitetaan varojen ja vastuiden markkinaarvojen muutoksia, jotka johtuvat taloudellisten muuttujien kuten korkojen, valuuttakurssien, osakkeiden hintojen, kiinteistöjen arvojen tai arvovaihteluiden (volatiliteetti) muutoksista. Luotto- ja vastapuoliriskeillä tarkoitetaan riskiä, että lainan, johdannaissopimuksen, transaktion tms. vastapuoli ei kykene selviytymään sopimuksen mukaisista velvoitteistaan. Likviditeettiriskillä tarkoitetaan rahoituslikviditeetti- tai markkinalikviditeettiriskiä. Edellinen liittyy rahoitustarpeiden ja -lähteiden eriaikaisuuteen ja sen hallintaan. Jälkimmäisellä tarkoitetaan riskiä, jossa sijoitusomaisuutta ei kyetä muuttamaan käteiseksi riittävän nopeasti vaikuttamatta markkinoiden hintatasoon.

Hallituksen hyväksymä sijoitussuunnitelma sisältää sijoitustoiminnan tuottotavoitteen, vakavaraisuustavoitteen, sijoitusomaisuuden strategisen allokaation vaihteluvälineen sekä sijoitusriskienoton tavoitetasot ja riskienoton rajat. Suunnitelmassa kuvataan sijoitusriskien ja vakavaraisuuden hallinnan ohjaus- ja raportointiprosessit sekä toimenpiteet, joilla varmistetaan riskienoton ja vakavaraisuuden säilyminen tavoitteiden mukaisissa rajoissa.

Taseenhallintatoiminto valmistelee yhtiön hallitukselle ehdotuksen strategisesta allokaatiosta huomioiden yhtiön riskinkantokyvyn, vastuuelan luonteen ja rakenteen. Strategisen allokaation sopivuutta testataan erityyppisillä sijoituksilla ja taseeseen kohdistetuilla stressitesteillä. Taseenhallintatoiminto seuraa strategisen allokaation asianmukaisuutta ja valmistelee tarvittaessa muutosesityksen yhtiön hallitukselle. Koska strateginen

allokaatio edustaa pitkän aikavälin tavoitteita, sitä muutetaan vain painavista syistä, jotka voivat liittyä esimerkiksi muutoksiin markkinaympäristössä, vakavaraisuudessa, vakuutuskannassa, sijoitusten pitkän aikavälin tuotto- ja riskiodotuksissa, yhtiön asiakashyvityspolitiikassa tai vakavaraisuusstrategiassa tms.

Riskienhallintatoiminto vastaa sijoitusriskien valvonnasta ja sijoitustoiminnan raportoinnista. Sijoitusriskejä mitataan ja seurataan Solvenssi II-vakavaraisuuslaskennan viranomaismallin mukaisesti sekä yleisesti käytössä olevilla menetelmillä. Riskejä hallitaan sijoitussuunnitelmassa asetetuilla sijoittamista ja sijoitusriskien ottoa koskevilla rajoitteilla ja riittävällä hajautuksella. Tarvittaessa riskejä vähennetään allokaatiomuutoksilla tai ne suojataan kokonaan tai osittain johdannaisinstrumentteja käyttäen.

Ryhmän yhteisvastuusopimuksessa kuvattu vakavaraisuusliikennevalokehikko on yhtiöiden vakavaraisuuden ja sijoitustoiminnan ohjauksen keskeinen työkalu. Kehikko perustuu viranomaismallin mukaiseen vakavaraisuuteen, joka luokitellaan liikennevalovyöhykkeisiin, joille on määritelty johdon toimenpiteet. Vihreällä valolla vakavaraisuus on tavoitellulla tasolla ja varainhoitajat toimivat normaaliin tapaan mandaattinsa mukaisesti. Vaaleanvihreällä vyöhykkeellä vakavaraisuuden ja sijoitusriskien seuranta tulee tiivistää. Keltaisella vyöhykkeellä sijoitusriskejä ei ole hyväksyttävää aktiivisesti kasvattaa. Punaisella ja mustalla vyöhykkeellä edellytetään aktiivisia toimenpiteitä sijoitusriskien vähentämiseksi ja vakavaraisuuden vahvistamiseksi.

Pitkän aikavälin markkinaskenaarioiden vaikutusta yhtiön vakavaraisuuteen tarkastellaan vuosittain laadittavassa riski- ja vakavaraisuusarviossa (ORSA) sekä vuosineljänneksittäisessä sisäisessä vakavaraisuusraportoinnissa.

9.4.4 Operatiivisten riskien hallinta

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Juridiset/oikeudelliset riskit ja tapahtuma-/vahinkoriskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Toiminnan suunnittelun riskeillä tarkoitetaan vuosisuunnittelun valintoihin, tavoiteasetantaan ja liike-

toiminnan muutostilanteisiin sisältyviä riskejä. Operatiivisten riskien hallinnan lähtökohtana on pyrkiä ehkäisemään riskien toteutumista ja minimoimaan riskeistä aiheutuvia vahinkoja.

Operatiivisten riskien hallinnan keskeisimmät osa-alueet ovat riskien kattava tunnistaminen, arviointi ja raportointi eri organisaatioissa ja eri riskialueilla sekä toiminnan laadun ja oikeellisuuden varmistaminen valvontaja kontrollitoimenpiteillä.

Operatiiviset riskit kartoitetaan määrämuotoisella riskien kartoitusmenetelmällä vuosittain osana vuosisuunnitteluprosessia sekä aina riskitilanteen olennaisesti muuttuessa. Kartoituksissa tunnistetut riskienhallintatoimenpiteet kytketään osaksi eri liiketoimintayksiköiden vuosisuunnitelmia. Lisäksi jokaisesta hankkeesta, projektista ja merkittävästä liiketoiminnan muutostilanteesta laaditaan aina erillinen riskikartoitus.

Prosesseihin sisältyvien valvonta- eli kontrollitoimenpiteiden avulla varmistetaan toiminnan oikeellisuudesta ja laadusta. Osana operatiivisten riskien hallintaa kirjataan toteutuneet riskit ja läheltä piti -tapahtumat sekä tarvittavat jatkotoimenpiteet ryhmän riskitapahtumarekisteriin. Toiminnan häiriöiden ja virheiden sekä operatiivisten riskien aiheuttaminen tappioiden raportointi viranomaisille toteutetaan asetettujen vaatimusten mukaisesti.

Toiminnan jatkuvuuden hallinta varmistetaan jatkuvuus- ja valmiusuunnitelmien säännöllisellä päivittämisellä ja testauksella. Ryhmän yhtiöt ovat vastuussa toimintansa asianmukaisesta järjestämisestä, niihin kuuluvista velvoitteista ja toiminnan jatkuvuuden hallinnasta myös kaikkien ulkoistettujen toimintojensa osalta.

Operatiivisten riskien hallitsemiseksi on lisäksi erillisiä menettelytapoja ja ohjeistuksia mm.:

- prosessiriskien hallintaan
- järjestelmäriskien hallintaan
- juridisten riskien hallintaan
- turvallisuusriskien hallintaan
- tietoturvariskien hallintaan
- hankkeiden ja projektien riskienhallintaan
- vakuutettavissa olevien riskien hallintaan (oma vakuutusturva)

9.4.5 Toimintaympäristön ja strategian riskien hallinta

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyviä riskejä ovat mm. yleisen toimintaympäristön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksien, kilpailun ja kilpailijoiden, omien strategisten valintojen ja yhtiöryhmänä toimimisen ja ryhmisjoitusten riskit.

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyvät riskit kartoitetaan ja niiden merkittävyys arvioidaan vuosittain vuosisuunnitteluprosessin yhteydessä. Menettelynä on ohjeistettu itsearviointi. Tunnistettujen riskien vähentämiseksi ja pienentämiseksi sekä mahdollisuuksien hyödyntämiseksi vastuulliset tahot suunnittelevat ja toteuttavat riskienhallintatoimenpiteitä, jotka toteutetaan osana vuosisuunnitelmia. Oleellinen osa strategisten riskien hallintaa on strategisten kehityshankkeiden yhteydessä toteutettava riskienhallintatyöskentely. Riskitilannetta käsitellään säännöllisesti hankkeiden ohjausryhmissä. Strategian toteuttamisen riskejä hallitaan strategiamittaristojen määrittelyllä ja säännöllisellä seurannalla.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Tampereella 8. päivänä maaliskuuta 2022

Harri Talonen
Hallituksen puheenjohtaja

Sanna Leivo
Hallituksen varapuheenjohtaja

Riikka Kivimäki

Hanna Lehtimäki

Tommi Mustonen

Jouni Perttula

Anu Rantala

Mikko Wirén

Tomi Saarinen
vt. toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Espoossa 21. päivänä maaliskuuta 2022

KPMG Oy Ab

Petter Westerback

KHT

Allekirjoitustosite

SignSpace-palvelussa tehty allekirjoitus

Päiväys: 2022-03-08 16:34:13 (EET)

Tarkistuskoodi: ZLIKZI9K1Z8QRTHOIZ4XKG6KPY48OYEWPC4
TM1O0Q4KUV2C6POCVN91QJERLWU409IGW7S94518EVVYZCCD
CDXV2I28RLMFWBEGQD34C2A79VW8OJIMDOSDYR2AZI

 829 Toimintakertomus ja tilinpäätös 2021.pdf (45 sivua)

on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelussa.

Nimi: **TOMI SAARINEN**
Rekisteröity koko nimi: **Tomi Saarinen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Vahva**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Tomi Saarinen

Allekirjoitettu 2022-03-08 08:31:15 (EET)

Nimi: **HARRI YLERMI TALONEN**
Rekisteröity koko nimi: **Harri Ylermi Talonen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Vahva**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Harri Ylermi Talonen

Allekirjoitettu 2022-03-08 12:24:00 (EET)

Nimi: **MIKKO WALDEMAR WIREN**
Rekisteröity koko nimi: **Mikko Waldemar Wiren**

Allekirjoituksen tyyppi: **Sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Vahva**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Mikko Waldemar Wiren

Allekirjoitettu 2022-03-08 13:22:07 (EET)

Nimi: **Jouni Tapio Samuel Perttula**
Rekisteröity koko nimi: **Jouni Tapio Samuel Perttula**

Allekirjoituksen tyyppi: **Sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Vahva**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Jouni Tapio Samuel Perttula

Allekirjoitettu 2022-03-08 13:42:00 (EET)

Nimi: **HANNA PAULIINA LEHTIMÄKI**
Rekisteröity koko nimi: **Hanna Pauliina Lehtimäki**

Allekirjoituksen tyyppi: **Sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Vahva**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Hanna Pauliina Lehtimäki

Allekirjoitettu 2022-03-08 14:30:44 (EET)

Nimi: **TOMMI TANELI MUSTONEN**
Rekisteröity koko nimi: **Tommi Taneli Mustonen**

Allekirjoituksen tyyppi: **Sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Vahva**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Tommi Taneli Mustonen

Allekirjoitettu 2022-03-08 15:07:00 (EET)

Nimi: **SANNA MARIA LEIVO**
Rekisteröity koko nimi: **Sanna Maria Leivo**

Allekirjoituksen tyyppi: **Sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Vahva**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Sanna Maria Leivo

Allekirjoitettu 2022-03-08 15:36:59 (EET)

Nimi: **ANU KATARIINA RANTALA**
Rekisteröity koko nimi: **Anu Katariina Rantala**

Allekirjoituksen tyyppi: **Sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Vahva**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Anu Katariina Rantala

Allekirjoitettu 2022-03-08 15:37:34 (EET)

Nimi: **RIIKKA MAIJA JOHANNA KIVIMÄKI**
Rekisteröity koko nimi: **Riikka Maija Johanna Kivimäki**

Allekirjoituksen tyyppi: **Sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Vahva**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Riikka Maija Johanna Kivimäki

Allekirjoitettu 2022-03-08 16:34:13 (EET)

Dokumentin allekirjoittaja(t) on tunnistettu palvelussa seuraavasti

SignSpace® on sähköisen allekirjoittamisen palvelu, jonka tarjoaa SignSpace, Platform of Trust Oy, Business ID 2980005-2, Tarvonsalmenkatu 17 B, 02600 Espoo, Finland.

Tähän dokumenttiin liitetty allekirjoitus on eIDAS asetuksen (N°910/2014) mukainen sähköinen allekirjoitus.

Allekirjoittajat on tunnistettu palvelussa seuraavasti:

Kevyt – Käyttäjä on tunnistettu sähköpostin varmennuksen kautta joko SignSpace-tilin rekisteröimisen yhteydessä tai tämän allekirjoitustapahtuman yhteydessä käyttäjän sähköpostiosoitteeseen lähetetyn kertakäyttöisen koodin avulla.

Vahva – Käyttäjä on tunnistettu vahvan tunnistamisen menetelmällä seuraavasti:

(a) allekirjoittaja on tunnistettu vahvan tunnistamisen menetelmällä tämän allekirjoitustapahtuman yhteydessä, tai

(b) allekirjoittaja on rekisteröitynyt SignSpace-käyttäjä, joka allekirjoittaa kehittyneellä sähköisellä allekirjoituksella (AES) käyttäen henkilökohtaista AES-varmennetta, Henkilö on kirjautunut palveluun SignSpace-tunnuksillaan ja hänen henkilöllisyytensä on varmistettu vahvan sähköisen tunnistamisen menetelmällä AES-varmenteen haun yhteydessä.

Allekirjoituksen autenttisuuden tarkistaminen

SignSpace-palvelu tarjoaa käyttöliittymän sähköisten allekirjoitusten tarkastamiseen. Palvelu on sekä palvelun käyttäjien, että ulkoisten tahojen käytössä. Palvelun avulla vastaanottaja voi varmistua, että hänelle toimitettu allekirjoitettu asiakirjakokonaisuus on alkuperäinen ja muuttumaton. Tarkistuspalvelussa käyttäjän palveluun lataamien tiedostojen eheys tarkistetaan ja näitä verrataan palvelussa tallennettuihin alkuperäisiin tietoihin.

Ohje SignSpace -palvelussa allekirjoitetun asiakirjan tarkistamiseen:

- Tarkistajalla tulee olla käytettävissään allekirjoitettu asiakirja sähköisessä muodossa.
- Asiakirja voi olla yksi PDF-tiedosto, jonka lopussa on allekirjoitussivu, tai yhden tai useamman tiedoston ja näihin liittyvän PDF-muotoisen allekirjoitussivun kokonaisuus.
- Tarkistaja avaa www.signspace.fi/verification-fi.html sivuston.
- Tarkistaja lataa palveluun allekirjoitetun asiakirjan allekirjoitussivuineen ja saa tiedon palvelun tekemien tarkistusten tuloksista.

Allekirjoitustosite

SignSpace-palvelussa tehty allekirjoitus

Päiväys: 2022-03-21 16:34:59 (EET)

Tarkistuskoodi: RYYL29TY6NFVB4C7WGOLZEHH74KRT9IMSEU4
9CI7KVP30EVHRAXPPNR61K1BFI5KF611MW86RGT6EYJMRWMQ26
CE0DS8HUJEA7YF8BE7MDWN9QWFW5FKSULPRM3VKRR

 829 Toimintakertomus ja tilinpäätös 2021_allekirjoitettu.pdf (48 sivua)

on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelussa.

Nimi: **PETTER MIKAEL WESTERBACK**
Rekisteröity koko nimi: **Petter Mikael Westerback**

Allekirjoituksen tyyppi: **Sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Vahva**
Varmenteen haltija: **Platform of Trust Oy**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Digi- ja väestötietovirasto**

Petter Mikael Westerback

Allekirjoitettu 2022-03-21 16:34:59 (EET)

Dokumentin allekirjoittaja(t) on tunnistettu palvelussa seuraavasti

SignSpace® on sähköisen allekirjoittamisen palvelu, jonka tarjoaa SignSpace, Platform of Trust Oy, Business ID 2980005-2, Tervonsalmenkatu 17 B, 02600 Espoo, Finland.

Tähän dokumenttiin liitetty allekirjoitus on eIDAS asetuksen (N°910/2014) mukainen sähköinen allekirjoitus.

Allekirjoittajat on tunnistettu palvelussa seuraavasti:

Kevyt – Käyttäjä on tunnistettu sähköpostin varmennuksen kautta joko SignSpace-tilin rekisteröimisen yhteydessä tai tämän allekirjoitustapahtuman yhteydessä käyttäjän sähköpostiosoitteeseen lähetetyn kertakäyttöisen koodin avulla.

Vahva – Käyttäjä on tunnistettu vahvan tunnistamisen menetelmällä seuraavasti:

(a) allekirjoittaja on tunnistettu vahvan tunnistamisen menetelmällä tämän allekirjoitustapahtuman yhteydessä, tai

(b) allekirjoittaja on rekisteröitynyt SignSpace-käyttäjä, joka allekirjoittaa kehittyneellä sähköisellä allekirjoituksella (AES) käyttäen henkilökohtaista AES-varmennetta, Henkilö on kirjautunut palveluun SignSpace-tunnuksillaan ja hänen henkilöllisyytensä on varmistettu vahvan sähköisen tunnistamisen menetelmällä AES-varmenteen haun yhteydessä.

Allekirjoituksen autenttisuuden tarkistaminen

SignSpace-palvelu tarjoaa käyttöliittymän sähköisten allekirjoitusten tarkastamiseen. Palvelu on sekä palvelun käyttäjien, että ulkoisten tahojen käytössä. Palvelun avulla vastaanottaja voi varmistua, että hänelle toimitettu allekirjoitettu asiakirjakokonaisuus on alkuperäinen ja muuttumaton. Tarkistuspalvelussa käyttäjän palveluun lataamien tiedostojen eheys tarkistetaan ja näitä verrataan palvelussa tallennettuihin alkuperäisiin tietoihin.

Ohje SignSpace -palvelussa allekirjoitetun asiakirjan tarkistamiseen:

- Tarkistajalla tulee olla käytettävissään allekirjoitettu asiakirja sähköisessä muodossa.
- Asiakirja voi olla yksi PDF-tiedosto, jonka lopussa on allekirjoitussivu, tai yhden tai useamman tiedoston ja näihin liittyvän PDF-muotoisen allekirjoitussivun kokonaisuus.
- Tarkistaja avaa www.signspace.fi/verification-fi.html sivuston.
- Tarkistaja lataa palveluun allekirjoitetun asiakirjan allekirjoitussivuineen ja saa tiedon palvelun tekemien tarkistusten tuloksista.

Tilintarkastuskertomus

LähiTapiola Pirkanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet LähiTapiola Pirkanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön (y-tunnus 0205843-3) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2021. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Yhtiölle suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty tilinpäätöksen liitetiedossa 3.4.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Olemme alla kuvanneet arviomme merkittävimmistä olennaisen virheellisyyden riskeistä, mukaan lukien väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskeistä, sekä esittäneet yhteenvedon siitä, miten olemme toimineet näiden riskien johdosta.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

**MERKITTÄVIMMÄT ARVIOIDUT
OLENNAISEN VIRHEELLISYYDEN RISKIT**

**KUINKA OLEMME TOIMINEET NÄIDEN
RISKIEN JOHDOSTA**

1 Sijoitusten arvostus (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 31–32)

Sijoitusomaisuus on taseessa merkittävin varalisuuserä.

Sijoitukset arvostetaan tilinpäätöksessä pääsääntöisesti alkuperäiseen hankintamenuon tai, kuten kiinteistöt, suunnitelman mukaisin poistoin vähennettyyn hankinta-arvoon tai edellä mainituja alemmaan käypään arvoon.

Tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetään sijoitusten kirjanpitoarvojen lisäksi sijoitusten käypä arvo sekä sijoitusten nettotulos käyvin arvoin.

Omaisuserien käyvät arvot perustuvat joko markkinanoteerauksiin tai yleisesti hyväksyttyjen periaatteiden mukaisesti määritettyihin käypiin arvoihin. Sijoitusten käyvän arvon määrittämiseen liittyy harkinnanvaraisuutta erityisesti niiden omaisuserien ja instrumenttien osalta, joiden markkina-arvoa ei saada julkisista markkinanoteerauksista; näitä ovat esim. pääoma- ja kiinteistösijoitukset.

Sijoitusomaisuuden huomattavan tasearvon sekä sen arvostamiseen liittyvän harkinnanvaraisuuden johdosta sijoitusomaisuus ja sen esittäminen on määritelty tilintarkastuksen kannalta eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisuuden riski.

Olemme arvioineet yhtiön soveltamien tilinpäätösperiaatteiden ja arvostusmenetelmien asianmukaisuutta.

Olemme testanneet arvopapereiden ja kiinteistöomaisuuden kirjaamiseen ja arvostusprosessiin liittyviä sisäisiä kontroleja.

Tarkastuksen yhteydessä olemme myös verranneet sijoitusomaisuuden arvostuksessa käytettyjä käypiä arvoja ulkopuolisiin hintanoteerauksiin ja muiden sovellettujen arvostusmenetelmien antamiin tuloksiin sekä arvioineet yhtiön omien arvostusmenettelyjen asianmukaisuutta.

Lisäksi olemme arvioineet sijoitusomaisuutta koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

2 Vakuutustekninen vastuuvélka (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 34)

Vakuutusyhtiölain 9 luvun mukainen vakuutustekninen vastuuvélka on taseen velkojen merkittävin erä.

Vakuutusteknisen vastuuvélkan laskennan perustana on monimutkaisia vakuutusmatemaattisia laskentamalleja ja johdon harkintaa edellyttäviä oletuksia, jotka liittyvät mm. eläkemuuotoisissa

Olemme arvioineet vakuutusteknisen vastuuvélkan kirjaamiseen ja laskentaan liittyviä periaatteita ja laskentaprosessia.

Vakuutusmatemaattikkomme on osallistunut tarkastukseen ja arvioinut käytettyjen oletusten ja menetelmien asianmukaisuutta, muun muassa

vakuutuslajeissa vakuutettujen eliniän odotteen ja käytettävään diskonttauskorkokantaan.

Vastuuvelan laskenta perustuu useiden eri tietojärjestelmien tuottamiin tietoihin ja niiden yhdistelyyn. Tietokannat ovat laajoja ja järjestelmien käsittelemät tietomäärät suuria.

Vastuuvelan merkittävin riski on vastuuvelan riittävyys suhteessa korvausvastuuseen. Eläke-
muotoisten vahinkojen korvausvastuun laskennassa käytettävän diskonttokoron määrittäminen ja vahinkotapahtumien arviointi on tehtävä turvaavasti.

Näiden tekijöiden perusteella vastuuvelka on arvioitu tilintarkastuksessa eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisuuden riski.

arvioimalla erityisesti kollektiivivaruksen ja korvauskäsittelyvarauksen laskentakaavojen loogisuutta.

Lisäksi olemme käyneet läpi vastuuvelan kirjannapidollisen käsittelyn asianmukaisuutta ja arvioineet vastuuvelkaa koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhtiö aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksesamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhtiö pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet LähiTapiola Pirkanmaa Keskinäinen Vakuutusyhtiön yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana vuodesta 2013 alkaen yhtäjaksoisesti 9 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdesämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Espoossa 21. maaliskuuta 2022

KPMG OY AB

Petter Westerback
KHT